

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE
CULTURA E TURISMO
Secretaría Xeral de Política Lingüística

Rúa San Roque, 2
15781 Santiago de Compostela
Tfno.: 881 996 324
Fax: 881 996 306
sxpl.planificacion@xunta.gal
www.lingua.gal

galicia

De: Coordinación técnica central dos equipos de dinamización da lingua galega (EDLG). Isabel Gil Gil

Para: Subdirección Xeral de Planificación e Dinamización Lingüística

Asunto: Actuacións da SXPL relativas aos equipos de dinamización da lingua galega dos centros educativos (curso 2019-2020)

Data: 3 de setembro de 2020

ÁMBITO: INFORMACIÓN E ASESORAMENTO AOS EDLG DOS CENTROS EDUCATIVOS

1 Reunións informativas coas persoas coordinadoras dos equipos de dinamización da lingua galega

Cada curso académico prográmase no 1.º trimestre unha serie de reunións para informar as persoas coordinadoras dos EDLG que asumen esta función por primeira vez, e outras que desexen asistir.

No inicio do ano lectivo 2019-2020, as coordinadoras provinciais realizaron nas 4 provincias 12 reunións informativas, nas datas e lugares que se indican deseguido:

CURSO 2019-2020		
A CORUÑA		
LUGAR	DÍA E HORA	ENDEREZO
FERROL	xoves, 14 de novembro de 2019 (18:00 h)	CFR Ferrol Rúa O Galego Soto s/n Ferrol
A CORUÑA	mércoles, 20 de novembro de 2019 (18:00 h)	CFR A Coruña Rúa Educación 3, 2.º andar Edificio UNED A Coruña
SANTIAGO DE COMPOSTELA	mércoles, 27 de novembro de 2019 (18:00 h)	CAFI Santiago Lamas de Abade, s/n Santiago de Compostela
LUGO		
MONFORTE	mércoles, 13 de novembro de 2019 (18:00 h)	CFR Sección de Monforte (Aula informática, edificio da EOI) Rúa Calvo Sotelo, 65, 1.º Monforte
BURELA	mércoles, 20 de novembro de 2019 (18:00 h)	CFR Sección de Burela Rúa Correo, 3 Burela
LUGO	mércoles, 27 de novembro de 2019 (18:00 h)	CFR Lugo Rúa Yañez Rebolo, 31 Lugo

OURENSE		
OURENSE	mércores, 30 de outubro de 2019 (18:30 h)	Residencia Xuvenil Florentino López Cuevillas Rúa Arturo Pérez Serantes, 2 (Praza das Mercedes) 32005 Ourense
O BARCO DE VALDEORRAS	martes, 5 de novembro de 2019 (17:30 h)	CEIP Plurilingüe Julio Gurriarán Rúa Lugo, 2 32300 O Barco de Valdeorras
VERÍN	xoves, 7 de novembro de 2019 (18:00)	CFR Verín IES Taboada Chivite Avda. de Portugal, 116 32600 Verín
PONTEVEDRA		
VIGO	mércores, 6 de novembro de 2019 (17:30 h)	CFR Vigo (Aula 17, 2.º andar) Rúa Camiño do Chouzo 26208 Vigo
CALDAS DE REIS	martes, 12 de novembro de 2019 (17:30 h)	CPI Alfonso VII (Sala do profesorado) Rúa José Salgado, 18 36650 Caldas de Reis
PONTEVEDRA	mércores, 20 de novembro de 2019 (17:30 h)	CFR Pontevedra (Aula 1.º andar) Rúa Celso Emilio Ferreiro, 4 36005 Pontevedra

O número incrementouse levemente respecto das realizadas no curso pasado:

CURSO 2018-2019	
A CORUÑA	3 reunións
LUGO	3 reunións
OURENSE	3 reunións
PONTEVEDRA	2 reunións

Estas reunións son moi importantes pois nelas as coordinadoras transmítenlles ás persoas que asumen por primeira vez a coordinación dos EDLG información sobre as súas funcións, as convocatorias e programas máis relevantes (proxectos de fomento, proxectos de innovación educativa en dinamización lingüística, Nós tamén creamos! etc.), a información sobre a lexislación vixente etc. Tamén acoden coordinadores e coordinadoras que desexan resolver dúbidas e actualizaren a información relativa aos equipos.

2 Visitas e asesoramento das coordinadoras de área aos centros educativos

As coordinadoras territoriais, por iniciativa propia ou en resposta á solicitude dos centros, desprázanse a miúdo para realizaren labores de asesoramento (en especial relativas á xestión das convocatorias de proxectos de fomento e dos PIDL), de asistencia a actos e outros. No caso de centros con proxectos de fomento ou PIDL máis frouxos, fanse máis necesarias. Procuran, na medida do posible, visitar os centros próximos no mesmo día. Así mesmo, tamén realizan con moita frecuencia tarefas de asesoramento por vía telemática e telefónica, ou ben de forma presencial, no gabinete.

Nestes contactos, transmiten información e atenden consultas sobre diversos temas (actuacións da Secretaría Xeral de Política Lingüística, axudas e subvencións para os proxectos de fomento do uso do galego, lexislación dos EDLG, proxectos lingüísticos de centro, certames e materiais das Letras Galegas, envío de contactos para poder realizar actividades dinamizadoras, intercambio de información sobre actividades que desenvolven os EDLG, premios de innovación educativa en dinamización lingüística, premios Nós tamén creamos!, novos recursos e materiais etc.).

Este curso, por mor da epidemia, o número de visitas presenciais reduciuse de forma notable a partir do mes de marzo; porén, o labor de asesoramento realizouse igualmente, de forma telefónica ou telemática.

NÚMERO DE EDLG VISITADOS/ASESORADOS	OBSERVACIÓNS (VISITAS, ASESORAMENTO TELEMÁTICO, TELEFÓNICO...)
A CORUÑA	
25	
LUGO	
4	
OURENSE	
10	
PONTEVEDRA	
12	

2 Asesoramento e transmisión de información aos centros educativos

As coordinadoras envían por correo electrónico información aos equipos directivos dos centros educativos e ao profesorado que realiza neles as funcións de coordinación dos EDLG. Estas mensaxes son moi importantes pois nelas transmiten información sobre actuacións da SXPL (convocatorias de axudas e subvencións para os proxectos de fomento, de PIDL, NTC e outros programas, certames, novos recursos e materiais

publicados no Portal, actividades dos EDLG, iniciativas da RDL etc.), orientan e resolven dúbidas e serven de canle de comunicación entre a SXPL e os centros.

Procúrase que as mensaxes electrónicas sexan comúns para as catro provincias, sempre que sexa posible. Aínda que todas colaboran neste labor, Pilar Teijeiro encárgase máis especificamente da recollida de datos e información e Pura Galán da redacción final.

ÁMBITO: CONVOCATORIAS DE AXUDAS E SUBVENCIONS AOS PROXECTOS DE FOMENTO)

1 Proxectos de fomento do uso do galego para centros de titularidade pública e privados

Curso 2019-2020

AXUDAS AOS PROXECTOS DE FOMENTO CENTROS PÚBLICOS	DATOS DE PARTICIPACIÓN			
		PROXECTOS PRESENTADOS	PROXECTOS ADMITIDOS	PROXECTOS EXCLUÍDOS
Orde do 27 de decembro de 2019				
(DOG do 30.01.2020)	A CORUÑA	340	339	1 (fóra de prazo)
Dotación orzamentaria: 350.000 €	LUGO	118	118	0
Resolución (anulada pola COVID-19)	OURENSE	79	79	0
	PONTEVE DRA	332	330	2 (fóra de prazo)
	TOTAL	869	866	4

SUBVENCIONS AOS PROXECTOS DE FOMENTO CENTROS PRIVADOS	DATOS DE PARTICIPACIÓN			
		PROXECTOS PRESENTADOS	PROXECTOS ADMITIDOS	PROXECTOS EXCLUÍDOS
Orde do 27 de decembro de 2019				
(DOG 30.01.2020)				

Dotación orzamentaria: 28.833				
A CORUÑA (Resolución anulada pola covid)	A CORUÑA	30	30	0
LUGO (Resolución anulada pola COVID)	LUGO	12	12	0
OURENSE (Resolución anulada pola COVID)	OURENSE	12	12	0
PONTEVEDRA (Resolución anulada pola COVID)	PONTEVEDRA	32	32	0
TOTAL		86	86	0

Este curso practicamente non houbo dificultades na presentación das solicitudes de axuda na sede electrónica. Case todos os centros presentaron os proxectos por esta vía e achegaron ben a documentación. Houbo dous de Ourense e un de Pontevedra que os enviaron por correo días despois da finalización do prazo, cun formato coincidente en maior ou menor medida co dos proxectos de innovación en dinamización lingüística.

Por outra parte, os centros solicitan que se incremente da dotación orzamentaria e que se adjudique antes. Este curso, a tardanza na publicación da convocatoria entorpeceu o proceso.

Por último, como desde hai tres cursos incluíuse nas convocatorias de axudas e de subvencións a obriga de inserir o logo dos EDLG nos documentos para divulgar as actividades, as coordinadoras de área encárganse de comprobar nas súas páxinas web, blogs etc. que apareza neles.

As coordinadoras, como parte das comisións de valoración, realizaron o labor de recollida e análise de datos dos proxectos e as reunións das comisións provinciais para repartilos e informar sobre como avalialos. Porén, coa paralización dos prazos por causa do coronavirus, foi imposible realizar a reunión para establecer o valor punto e completar o procedemento; por tanto, carécese de datos relativos á puntuación final dos proxectos.

Como os centros non puideron realizar a maioría das actividades previstas nos proxectos e por mos da pandemia, a convocatoria foi anulada. No entanto, para evitar que esta resolución lles causase un prexuízo económico, a SXPL deulles instrucións, por medio dos xefes e xefas dos gabinetes e das coordinadoras, para que puidesen

presentar as facturas de gastos relacionados cos proxectos ou cos EDLG nos gabinetes de normalización lingüística.

Unha das dificultades que se presentou foi que estas facturas estaban a nome dos centros e en ocasións pagadas.

ÁMBITO: CONCURSOS

1 Concurso-exposición Letras Galegas

2018-2019: ANTONIO FRAGUAS	
	Datos de participación
Convocatoria: 26.10.2018	18 proxectos presentados: - 13 da categoría a - 5 da categoría b
Resolución: 07.03.2019	Proxectos segundo o tipo de centro: CEIP (11), CEE (2), IES (5)
Investimento: 4.000 € (2 premios de 2000 € cada un)	Proxectos premiados: Categoría A: “Antonio Fraguas, con A de agarimo e F de folclore”, do CEIP Xesús San Luís Romero, Carballo (A Coruña) Categoría B: “Insuela”, do IES Álvaro Cunqueiro (Pontevedra)
2019-2020: RICARDO CARVALHO CALERO	
	Datos de participación
	10 proxectos presentados: - 8 da categoría A - 2 da categoría B
	Proxectos segundo o tipo de centro: CEIP (6), CEP (1), CEE (1), IES (2)
	Proxectos premiados: Categoría A: “Recordando Carvalho Calero”, do CEIP Xesús San Luís Romero, Carballo (A Coruña) Categoría B: “Unha vida polo galego”, do IES Ferrol Vello de Ferrol (A Coruña)

Para estimular a participación, desde o curso 2017-2018 ofrécese unha certificación de premio de innovación educativa para o profesorado participante nos proxectos gañadores. Este ano, aínda así, o número de centros foi máis reducido que o anterior, probablemente por ser a figura homenaxeada bastante polémica, por ser a súa obra dun nivel elevado, en especial para o alumnado de primaria, ou polas dúbidas que suscitou respecto do apelido, dos títulos das obras e a norma ortográfica que empregar.

Neste curso, a convocatoria, como as outras destinadas aos centros educativos, foi conxunta das consellerías de Cultura e Turismo e de Educación, Universidade e Formación Profesional. As dúas entidades asinaron un convenio para que a SXPL poida realizar actividades de promoción da lingua galega nos centros educativos e para que as certificacións derivadas teñan validez para o profesorado.

A partir de marzo, a coordinadora central realizou un asesoramento directo aos centros gañadores, co fin de preparar as exposicións e mais as guías didácticas para a posterior edición e distribución en aproximadamente 1.800 puntos de Galicia e do exterior. O labor dos centros foi nesta ocasión realizado en condicións moito máis precarias, por non poderen ir aos centros nin reunirse; aínda así, o resultado foi bo.

Como a contratación da edición e distribución quedou paralizada, conque non se editaron os carteis e as guías en formato papel e non foi posible distribuír como sempre as exposicións nos centros educativos, concellos, bibliotecas, centros de estudos galegos etc. nin nas estacións de tren das cidades galegas. Non obstante, si se publicou a versión dixital no Portal da Lingua Galega, de modo que todas estas entidades destinatarias tiveron acceso a elas antes do 17 de maio.

A Real Academia Galega acordou adiar o Día das Letras Galegas ata o 31 de outubro. Preténdese realizar para esta data unha tiraxe mínima coa que agasallar os centros gañadores e para conservar na sede das entidades convocantes e quizais para as estacións de tren.

Polo de agora non foi posible realizar os actos de entrega de premios nos centros galardoados, con actividades e entregas de diplomas.

2 Concurso de Curtas Senda dos Faros

Certame convocado pola Consellería de Cultura e Turismo e a Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional, a través da Secretaría Xeral de Política Lingüística e a Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para pór en valor a Senda dos Faros, dinamizar a lingua galega, en especial a oralidade, e promover unha imaxe positiva e actual do galego por medio da vinculación coas TIC.

O alumnado dos centros da Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional que impartan ensinanzas sostidas con fondos públicos: ensinanzas de educación secundaria (ESO, bacharelato, formación profesional básica, ciclos formativos de grao medio) e ensinanzas especiais de grao medio pode participar con vídeos en lingua galega dunha duración máxima de 5 minutos.

A/O docente responsable das curtas galardoadas co 1.º, 2.º e 3.º premio recibirá unha certificación de Premio de Innovación Educativa.

A convocatoria realizouse o 27.11.2019. O prazo límite de envío dos vídeos, previsto para o 30.03.2020, foi ampliado por causa da COVID-19; o novo prazo rematará o 30.09.2020 (incluído). Un dos premios era a excursión a Cans para proxectar a obra gañadora e, para evitar riscos de saúde, substituíuse por un agasallo tecnolóxico.

3 Colaboración en certames e premios dos centros de ensino

As coordinadoras colaboran na difusión de información sobre concursos e premios dos centros de ensino, asisten aos actos de entrega de premios e mesmo colaboran na organización nalgúns casos. Ás veces, estes concursos están apoiados economicamente pola SXPL.

- [Concurso aRif\[t\]mar Galiza e Portugal](#)

O EDLG da EOI de Santiago promove desde 2016 os premios de música e poesía en galego e portugués para o mellor poema e a mellor canción en galego e en portugués entre os publicados o ano anterior, co obxecto de fomentar a competencia lingüística e divulgar a lingua e cultura de Galicia e Portugal.

Este certame está patrocinado pola Consellería de Cultura e Turismo, a través da Secretaría Xeral de Política Lingüística, a Deputación Provincial da Coruña, o Concello de Santiago de Compostela, Agrupamento Europeo de Cooperación Territorial Galicia-Norte de Portugal e o Instituto Camões-Centro cultural Portugués de Vigo.

Colaboran na iniciativa a Facultade de Filoloxía de Santiago de Compostela, as EOI de Lugo e Pontevedra, os Centros do Ensino Portugués pelo Camões na Galiza, e o Conservatorio Profesional de Música de Santiago de Compostela.

Durante o curso 2018-2019, desenvolvéronse as distintas fases da IV edición, que culminaron na selección dos gañadores, Os Azeitonas e Tanxugueiras, no premio á mellor canción portuguesa e galega respectivamente, e Marta Chaves e Susana Aríns, co premio ao mellor poema.

No curso 2019-2020, desenvolveuse a V edición, cos seguintes resultados:

- Mellor poema Galiza : Carlos da Aira con "Nas noites de luar"

- Mellor poema Portugal: Raquel Lima con "Liberdade mais cruel"
- Mellor canción de Galiza: "Despedida" de Sabela
- Mellor canción de Portugal: "Catavento da Sé" de António Zambujo
- Premio especial do xurado á Embaixada da amizade galego-lusófona: Georgina Benrós de Mello

É un galardón que contribúe a poñer en valor o galego, ao presentalo como unha lingua con utilidade e proxección internacional, que nos permite relacionarnos cos países de fala lusófona, en consonancia coa Lei Paz Andrade.

Polo momento non se sabe se será posible realizar a gala de entrega de premios, que adoita ser en outubro.

- [CinEOI Coruña Curtas](#)

Concurso e festival de curtametraxes anual organizado desde 2010 polo EDLG da EOI da Coruña, en colaboración con outras EOI, conservatorios e centros de ensino secundario e primario da provincia, co obxectivo de fomentar o uso do galego nas producións audiovisuais, a través da creatividade artística e as novas tecnoloxías.

Esta actividade foi suspendida por mor da pandemia.

- [III Concurso de Narración Histórica](#)

Organizado polo CEIP López Ferreiro, premia unha narración histórica realizada a partir dunha investigación a través de libros, enciclopedias, Internet ou conversas familiares. A reformulación da convocatoria dos Premios Falemos da Nosa Historia co asesoramento das coordinadoras e do secretario do Centro Ramón Piñeiro deu como resultado unha maior participación de alumnado de toda Galicia.

O prazo de presentación dos traballos finalizou o 29.02.2020. A gala de entrega de premios foi suspendida por mor da COVID-19. Porén, como os traballos xa foran presentados, se a situación sanitaria o permite, trasladarase ao 1.º trimestre do curso 2020/2021.

- [IV Certame Enreguéifate e o festival Regueifesta](#)

O Certame Enreguéifate é un concurso de vídeos vinculado ao proxecto e ao festival Regueifesta, iniciativas do IES Maximino Romero de Lema e do IES Marco do Camballón que teñen como fin impulsar a regueifa como modo de socialización entre a mocidade, tanto para o desenvolvemento de habilidades lingüísticas como para estimular a creación musical en galego.

As coordinadoras participan na súa divulgación mediante o envío de correos electrónicos e a publicación de información no Portal da Lingua Galega.

Este curso, a pesar de non se celebrar o festival, mantívose o certame Enreguéfate 2020 na súa modalidade en liña: <https://enregueifate.gal/edicion-2020/>.

- [XI Certame de Microrrelatos en Galego da EOI de Pontevedra](#)

Concurso de creación *in situ* que conta coa colaboración da Fampa, previsto para o 26.03.2020. A coordinadora de área colabora na difusión. Foi suspendido.

- [XV Concurso de booktrailers e booktubers Ollo de Vidro](#)

Enmárcase dentro dunha iniciativa da canle de YouTube Recomendóche un libro. O seu obxectivo é estimular a lectura en galego e a creación audiovisual entre persoas de todas as idades, pero sobre todo entre as máis novas. Está organizado pola EOI, o IES Castelao, a Biblioteca Xosé Neira Vilas, o IES Pino Manso e o festival de Cans e conta coa colaboración da Asociación de Veciños do Calvario, da SXPL, da Deputación de Pontevedra e de Editorial Galaxia. Foi suspendido.

- [Certame Olloboi e IX Festival Olloboi](#)

Concurso audiovisual escolar organizado polo Concello de Boiro en colaboración con varios profesores e profesoras. Pode participar alumnado (de EP, ESO, FP...) profesorado e familias. As coordinadoras colaboran na difusión da información. Esta actividade foi suspendida por mor da COVID-19, excepto a nova categoría, Olloboi COVIdEO Doméstico, á que puideron presentarse, ata o 11 de xuño, vídeos gravados desde os fogares durante o período da crise sanitaria (os vídeos gañadores desta categoría foron *Os xogos olímpicos da corentena* e *Un canto a*)

Agás estas dúas curtas gañadoras nesta categoría (a do público e a do Equipo Olloboi), o resto das pezas enviadas pasarán ao concurso [Olloboi 2021](#).

Tamén se suspendeu o festival Olloboi, un festival de cine escolar que ten como obxectivo potenciar a sensibilidade ambiental e social e o respecto polos dereitos humanos e animais a través da creación audiovisual, no que se entregan os premios do certame e se proxectan as pezas correspondentes. Estava previsto realizalo o 29 de xuño.

- [II Certame podcast e relato radiofónico Xosé Mosquera Pérez](#)

Certame organizado polo IES Plurilingüe Rosalía de Castro de Santiago de Compostela, Arraianos Producións e o colectivo Ponte nas Ondas, coa colaboración da Secretaría Xeral de Política Lingüística e doutras entidades como o Museo do Pobo Galego, a Fundación Rosalía de Castro, Oral de Galicia, a EASD Mestre Mateo, a

Radio Galega, a Real Academia Galega, a Fundación Antonio Fraguas e o Parlamento de Galicia.

O seu obxectivo é divulgar o labor desta singular figura do galeguismo e promover entre o alumnado a creatividade literaria en galego. Está destinado a escolares de 6.º de primaria e de todos os cursos de secundaria de Galicia e dos centros que imparten ensinanzas de réxime xeral cursadas fóra da Comunidade e centros de Portugal. A temática debe estar vinculada co autor ou autora ao que se lle dedica o Día das Letras Galegas, nesta ocasión Ricardo Carvalho Calero, e/ou co patrimonio inmaterial galego-portugués. Nesta edición poden participar tamén os centros de Portugal. O período para remitir os audios ampliouse ata o mes de setembro.

Paralelamente, realizouse a exposición O vello dos contos volve contar, con fotos dos anos 30 e 40 do arquivo familiar de Xosé Mosquera Pérez, unha mostra itinerante que percorreu 8 centros educativos de Galicia para divulgar a vida e obra deste importante persoeiro que foi a primeira estrela mediática de Galicia.

- III Premio de Poesía Estratosférica

Concurso de poesía de temática cósmica que convoca a Axencia Espacial Escolar Galega (NOSA) en colaboración cos IES Plurilingüe Maruxa Mallo, Miraflores, Marco do Camballón, Xelmírez II e Ferrol Vello e co CPI Plurilingüe O Cruce, co gallo do lanzamento da sonda estratosférica MarumaSat IV. Pode participar alumnado da ESO e bacharelato de todos os centros públicos galegos.

A suspensión da actividade presencial nas aulas provocada pola COVID 19 impediu que a Axencia Espacial Escolar Galega (NOSA) lanzase este curso a sonda Marumasat co poema gañador, pero si gravou Misión Oxalá, un vídeo que para reflexionar sobre a pandemia: https://www.youtube.com/watch?v=krS_n7NBkkg.

- VII Certame de Debuxo, Conto e Relato Falando de Solidariedade

O CEIP Padre Crespo de Xunqueira de Ambía convocou o VII Certame de Debuxo, Conto e Relato Falando de Solidariedade, este ano coa temática “Historias solidarias en tempos de confinamento”. Participa o Concello de Allariz e a Casa de Cultura de Allariz.

Neste certame de ámbito provincial, pode participar alumnado de educación infantil, primaria, secundaria e bacharelato de centros sostidos con fondos públicos de Galicia.

Nenos e nenas de distintos colexios da comarca, desde infantil ata secundaria, participan con debuxos, poemas, historias e contos. Este ano, pola situación, só estiveron os colexios CEIP Padre Feijoo Allariz, o CEIP Padre Crespo Xunqueira de Ambia e o IES de Allariz.

Premios:

Categoría 1.º/2.º ESO:

- 1.º premio: *Volvendo a comezar*, de Aroa Álvarez
- Finalista: *O coronavirus fala*, de Sofía Pérez Rodríguez

Categoría 3.º/4.º ESO:

- 1.º premio: *Tinta azul*, de Lucia Quintairos Barbosa
- Finalista: *E ti por que aplaudes*, de Andrea Mosquera Santamarina

Categoría bacharelato:

- 1.º premio (narrativa): *Sociedade vs Coronavirus*, de Eva Cid Rivas
- 1.º premio (poesía): *Maldita pandemia*, de Xabier Varela
- 1.º premio (vídeo): *Todos somos un*, de Estela Paretas

4 Colaboración en concursos para os centros de ensino

As coordinadoras divulgan información sobre concursos de diferentes entidades destinadas ao alumnado dos centros educativos, entre eles o Concurso de Microrrelatos de Feiraco, o Concurso de Novos Talentos de Coca-Cola ou a Primavera das Letras da RAG (todos con colaboración da SXPL), e outros certames de interese no ámbito educativo como os Premios Mil Primaveras ou o Concurso Nortear.

[- Premios Irmán Reboiras ás Melloras Iniciativas de Fomento do Galego](#)

Este certame organizado por Ferega conta co apoio da SXPL, tanto no plano económico como na selección dos proxectos. Concedéronse os seguintes premios (que se entregaron na XV Xornada de Normalización Lingüística de Ferega o 29.11.2019):

- 1.º premio á mellor iniciativa de fomento do galego e do seu EDLG: proxecto A fume de carozo, do Colexio Calasanz-PP. Escolapios da Coruña
- 2.º premio: proxecto Na fronte unha estrela, no bico un cantar, do Sagrado Corazón de Jesús de Ribadeo

[- Concurso de Curtametraxes Rec-Curta](#)

Actividade de potenciación e dinamización da lingua galega no ámbito do audiovisual, organizada por Ferega en colaboración coa SXPL e os EDLG e destinada a alumnado de ESO, bacharelato e FP de centros pertencentes a Ferega-CECA. Foi suspendida por mor da COVID-19.

ÁMBITO: COLABORACIÓN EN INICIATIVAS DOS CENTROS DE ENSINO

IX Festival Arte pola Igualdade

A coordinadora da Coruña colabora moi activamente na organización do festival en todas as súas fases (planificación das actividades, selección do cartel, invitacións, reserva do Teatro Colón, asistencia...). Este curso foi organizado polo CEE Nosa Señora do Rosario, o CMUS da Coruña e o CEIP Eusebio da Guarda en colaboración co IES de Leixa, CIFP Imaxe e Son, CIFP Someso e CIFP Ánxel Casal Monte-Alto.

O obxectivo deste espectáculo é dar a coñecer o traballo que se desenvolve nos centros educativos e mostrar que a discapacidade física ou psíquica non é un impedimento para desenvolver a capacidade creativa e artística.

A organización e os preparativos do festival nesta edición estaban moi avanzados: revisión lingüística da peza teatral orixinal, solicitude formal do Teatro Colón á Deputación da Coruña, interlocución co Concello da Coruña, xestións relativas aos carteis, gravación (imaxe e son), escenografía, vestiarío e complementos (bastóns), maquillaxe, interpretación e mediación en lingua de signos, permisos á SGAE, programación de reunións, ensaios..., pero a gala prevista para o 20 de maio anulouse por mor da pandemia da COVID-19.

XXIII convivencia de educación infantil Cholo e Nela camiño da fala

Arredor de 700 nenos e nenas, 300 pais e nais e uns 100 mestres e mestras gozan cada ano da Convivencia de Educación Infantil Cholo e Nela.

Os centros que ían participar este ano eran o CEIP Plurilingüe Julio Gurriarán Canalejas, o CEIP Plurilingüe Condese de Fenosa e o CEIP Ramón Otero Pedrayo (O Barco de Valdeorras), o CEIP O Bolo (O Bolo), o CEIP de Casaio e o CPI Tomás Terrón Mendaña (Carballeda de Valdeorras), o CEIP de Manzaneda (Manzaneda), o CEIP Plurilingüe Manuel Bermúdez Couso (Pobra de Trives), o CEIP Plurilingüe Virxe do Camiño (Rubiá), o CEIP Manuel Folla Respino (Vilamartín de Valdeorras), o CEIP Manuel Respino e o Colexio Pablo VI (A Rúa), o CEIP San Martiño (Vilariño de Conso), o CEIP Eduardo Avila Bustillo (A Veiga).

A coordinadora territorial colabora na iniciativa mediante a difusión da información e a asistencia á actividade.

Esta edición non se realizou por mor do estado de alarma. O profesorado creou varios vídeos, cos recursos dispoñibles, para seguir a fomentar a lingua malia o confinamento.

Exposición: XXV edicións do certame de adhesivos pola normalización lingüística dos centros de ensino medio do Salnés

O IES Fermín Bouza Brey de Vilagarcía de Arousa (que tamén edita a revista de BD *Enormic Banda*) realiza desde hai 25 anos un certame de adhesivos pola normalización lingüística. A SXPL acordou contribuír economicamente a que esta exposición se puidese realizar co gallo do XXV aniversario desta iniciativa, mais finalmente non se puido realizar por mor da COVID.

ÁMBITO: PROGRAMAS E PROXECTOS

1 Proxectos de innovación educativa en dinamización lingüística

Coa finalidade de fomentar o desenvolvemento de proxectos educativos innovadores no eido do emprego da lingua galega, que se alicercen na mellora da práctica profesional, do resultado do proceso educativo e que provoquen un impacto duradeiro, a SXPL e mais a Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa presentan anualmente a convocatoria para a realización de proxectos de innovación educativa en dinamización Lingüística, dirixida aos centros docentes de titularidade pública de Galicia.

De entre os proxectos presentados, a Comisión de Valoración selecciona cinco, que reciben a consideración de excelentes, unha dotación económica de 2.000 euros e apoio e asesoramento das asesoras da SXPL. As súas experiencias difúndense a través da rede e da páxina web de Política Lingüística.

No curso 2016-2017, incluíronse por primeira vez no Plan Proxecta que ofrece unha certificación de innovación educativa para o profesorado.

Os centros admitidos en Proxecta teñen a obriga de se presentaren á convocatoria, que está aberta tamén a centros fóra do plan. O profesorado participante nos 5 proxectos galardoados recibe unha certificación de primeiro premio de innovación educativa.

No futuro, talvez sexa conveniente entregarlles o premio non aos mellores proxectos, senón ás mellores memorias: por unha parte, poderíanse valorar de xeito máis obxectivo, en función dos resultados e dos produtos finais e, por outra, habería máis tempo para realizar o labor de valoración, pois este coincide cun período de gran carga de traballo, no que as coordinadoras de área están ocupadas cos proxectos de fomento e a central co Concurso das Letras Galegas.

As coordinadoras asesoran os centros inscritos en Proxecta (e tamén os participantes do concurso na modalidade libre que o solicitan) de forma presencial e telefónica ou telemática e forman parte da comisión de valoración dos proxectos.

CURSO 2018-2019		
	Datos de participación	
Total	Centros no Plan Proxecta	Centros fóra do Plan Proxecta
44 proxectos (+ 1 fóra de prazo)	21 centros / 20 proxectos	29 centros / 24 proxectos (+ 1 fóra de prazo)
Convocatoria do Resolución do Investimento: 10.000 € (2.000 € para cada un dos proxectos excelentes)	Procedencia segundo o tipo de centro: CEIP (24 +1), IES (17), CPI (4), CEE (2), CRA (2) Centros gañadores: <ul style="list-style-type: none"> • <i>O Prado fala galego</i>, do IES Carlos Casares e o IES Santa Irene, Vigo, (Pontevedra) • <i>A cidade sen barreiras</i>, do CEE Nosa Señora do Rosario (A Coruña) • <i>Ao son delas</i>, do IES Maximino Romero de Lema, Zas (A Coruña) • <i>Cóxegas: caixas de investigación e creación como experiencia estética e emocional de acompañamento lingüístico</i>, do CEIP Heroínas de Sálvora, Ribeira (A Coruña) • <i>Miserábeis</i>, do IES Illa de Ons, Bueu (Pontevedra) 	

CURSO 2019-2020		
	Datos de participación	
Total	Centros no Plan Proxecta	Centros fóra do Plan Proxecta
42 proxectos	17 centros / 16 proxectos 8 da provincia da Coruña 1 da provincia de Lugo 0 da provincia de Ourense 8 da provincia de Pontevedra	26 centros / 26 proxectos 7 da provincia da Coruña 6 da provincia de Lugo 4 de Ourense 9 de Pontevedra
Convocatoria do 14.01.2020 Resolución do 19.06.2020	Déixase sen efecto a convocatoria. Os proxectos presentados ao abeiro desta convocatoria serán válidos para a do curso 2020-2021 (coas modificacións necesarias, de ser o caso)	

No curso actual, un centro de Proxecta desistiu por mor do confinamento. Por outra parte, dous centros da convocatoria libre presentaron por equivocación proxectos de fomento.

Por mor da situación excepcional xerada como consecuencia da COVID-19 (con ausencia de clases presenciais do 16 de marzo ao 25 de maio e cun retorno posterior á actividade lectiva presencial por un período de tempo moi reducido, unicamente en determinados niveis e con carácter voluntario), resultou imposible desenvolver os proxectos de innovación educativa en dinamización lingüística presentados ao abeiro da convocatoria citada, dada a tipoloxía da gran maioría das súas actividades e o calendario establecido. En consecuencia, deixouse sen efecto esta convocatoria e non se seleccionaron os 5 proxectos excelentes.

De todos os xeitos, co obxecto de que os centros non se visen máis prexudicados polos efectos da pandemia, acordouse que os proxectos presentados ao abeiro desta convocatoria fosen válidos para a do curso 2020-2021 (coas modificacións necesarias, de ser o caso).

Na avaliación da memoria dos centros participantes no programa en Proxecta, tivéronse en conta, de acordo coas suxestións do persoal asesor do plan, as actividades realizadas ata o 14 de marzo e tamén aquelas tarefas de innovación en dinamización lingüística que realizaron despois desa data, en substitución das que non foi posible desenvolver e que se consideraron como actividades de adaptación á situación de confinamento. Deste xeito, o profesorado dos 17 centros admitidos no programa de Proxecta puido recibir a certificación de innovación educativa correspondente, agás o do CPR Plurilingüe Sagrado Corazón de Jesús e o do CEIP Plurilingüe da Espiñeira-Aldán (que desistiron por causa da pandemia).

2 Nós tamén creamos!

CURSO 2018-2019		
	Datos de participación	
Total	Centros no Plan Proxecta	Centros fóra do Plan Proxecta
37 curtas	13 centros	23 centros
Convocatoria: 05.12.2018 Resolución: 19.06.2019	Centros gañadores: - Categoría 1: 2.º ciclo de educación infantil <ul style="list-style-type: none"> • <i>Cantas pingas na cidade</i> – CEIP Ponte dos Brozos. Arteixo. A Coruña - Categoría 2: 1.º e 2.º cursos de educación primaria <ul style="list-style-type: none"> • <i>Andrés cabeza abaixo</i> – CEE Terra de Ferrol. Ferrol. A Coruña - Categoría 3: 3.º e 4.º cursos de educación primaria <ul style="list-style-type: none"> • <i>Maruxa</i> – CEIP Poeta Avelino Díaz. Meira. Lugo 	

CURSO 2019-2020		
	Datos de participación	
Total	Centros no Plan Proxecta	Centros fóra do Plan Proxecta
Número de curtas	23 centros	14 centros
Convocatoria: 10.12.2019 19.06.2020: Acordo de ampliación do prazo de envío de curtas ata o 30 de outubro de 2020 Resolución: pendente	Centros gañadores: Pendente	

A SXPL puxo en marcha en 2010-2011 o programa Nós tamén creamos! para incrementar o uso do galego entre as xeracións máis novas e para fomentar a presenza do galego nos centros de educación infantil e primaria a través da creatividade e da incorporación das TIC nas aulas, máis en concreto, mediante a creación de curtametraxes en galego.

Inclúe unha dotación de libros infantís en galego para cada centro seleccionado, así como formación e asesoramento ao profesorado para que poida realizar co alumnado curtas de animación coa técnica de *stop motion* baseadas nos libros proporcionados.

Desde o curso 2011-2012, a SXPL convoca anualmente o concurso Nós tamén creamos!, asociado ao programa, para centros de titularidade pública. Establece tres categorías: educación infantil, 1.º e 2.º de primaria e 3.º e 4.º de primaria.

Nós tamén creamos! desenvólvese en colaboración coa Compañía de RTVG. As curtas premiadas publícanse no web da SXPL e no da TVG. O centro gañador na modalidade de 3.º e 4.º cursos de primaria ten a posibilidade de participar no Festival de Cans.

No curso 2013-2014, o programa foi incluído no Plan Proxecta e ampliou a formación docente, que pasou a ser anual, con parte presencial e parte en rede, para os centros admitidos.

No curso 2019/2020, o programa desenvolveuse con normalidade ata o 14 de marzo. Os centros admitidos en Proxecta recibiron a formación presencial e a dotación de libros de OQO Editora e, no tocante á formación en liña, realizaron a maior parte das tarefas. Porén, por mor da epidemia, para a maioría dos centros inscritos no certame resultou imposible rematar o proceso de creación dos audiovisuais. Este labor non se pode realizar na casa, pois implica a participación necesaria do alumnado e do profesorado e, ademais, o espazo de creación está situado no propio colexio, así como os materiais precisos.

Como, grazas á colaboración coa CRTVG, estas curtametraxes de animación poden verse na aplicación Xabarán desta entidade e na sección infantil da súa canle, teñen un efecto positivo na promoción da lingua galega que non se restrinxen ao ámbito de cada centro senón que chega a un público moito máis amplo, mesmo de fóra da Comunidade Autónoma.

Por todo isto, e para facilitar a finalización dos audiovisuais, acordouse ampliar a súa data de entrega. O novo prazo de envío das curtametraxes finalizará o 30 de outubro de 2020. Así mesmo, de forma excepcional, os centros admitidos en Proxecta dispoñen ata o 30 de setembro para remataren as memorias correspondentes.

3 Programa 21 días co galego e +

21 Días co Galego é unha campaña de dinamización lingüística que puxo en marcha o IES da Pobra do Caramiñal no ano 2013 co obxectivo de perfeccionar a competencia do alumnado e promover a reflexión individual sobre os propios usos lingüísticos. O alumnado da ESO e bacharelato que participa adquire o compromiso de vivir tres semanas usando a lingua galega en todos os ámbitos, reflexionando sobre o que esa práctica significa. Ao rematar a xornada conta nun vídeo a súa experiencia. En 2015, recibiu o premio de innovación educativa en dinamización lingüística convocado pola Consellería de Educación e o curso seguinte sumouse o alumnado do colexio Fogar de Santa Margarida da Coruña e recibiu o primeiro acto de recoñecemento da Real Academia Galega a unha actividade educativa.

No curso 2018-2019, a SXPL decidiu impulsar a iniciativa e creou un programa experimental para 4 centros de ensino secundario. Considerouse conveniente que pertencesen a cidades ou vilas moi castelánizadas, máis necesitadas de iniciativas de dinamización da oralidade. Os centros elixidos foron os seguintes:

- IES Francisco Daviña Rey de Monforte de Lemos
- IES Otero Pedrayo de Ourense
- IES Antón Alonso Ríos de Tomiño
- IES Pontepedriña de Santiago de Compostela

As coordinadoras de Lugo e Pontevedra tiveron dificultades para atoparen institutos que aceptasen a proposta, porque supón un enorme esforzo para o profesorado, en especial o do Departamento de Galego, que debe colaborar co resto do profesorado na creación das actividades para os 21 días e, alén diso, avaliar as tarefas do seu alumnado e adaptar a programación.

O primeiro trimestre, despois da selección dos centros, dedicouse á creación de materiais para os 21 días (concíbese como un programa colaborativo, de modo que cada IES deseñou as actividades de tres das xornadas, e outra máis de forma

compartida, baixo a coordinación de Pilar Ponte). Nesta etapa Pilar Ponte visitou os centros para realizar labores de asesoramento.

A segunda fase, de aplicación do programa en cada instituto, realizouse do 14 de xaneiro ao 3 de febreiro, á volta das vacacións do Nadal, para conseguir 21 días seguidos. Organizouse un acto de presentación no IES de Pontepedriña e outro de clausura no de Tomiño. Participaron 1316 alumnos e alumnas e mais o resto da comunidade educativa.

Pilar Ponte encargouse da publicación dos contidos no blog, e de crear e xestionar as contas das redes sociais para divulgar a experiencia, que tivo un enorme éxito: a canle de YouTube rexistrou unhas 15.500 reproducións dos vídeos elaborados polo alumnado e a páxina de *Facebook* foi vista por 7.634 persoas diferentes, cun alcance da campaña en *Twitter* de 14.900 persoas.

A SXPL ocupouse do deseño do logo, a creación e rexistro da marca e do blog, a edición dos carteis, camisetas e chapas e da revisión de todo o material creado, ao longo do primeiro trimestre, durante o mes de xaneiro e *a posteriori*, da organización dos actos de presentación e clausura e da xornada final de confraternización. Pode verse o froito do traballo en <https://blogs.xunta.gal/21diascogalegoemais/>.

21 días co galego recibiu este ano o Premio Rosalía de Castro de Lingua, convocado pola Deputación Provincial da Coruña e que reconece cada ano iniciativas que contribúen á normalización lingüística polo traballo de promoción da reflexión e do uso da nosa lingua na mocidade e o Desafío 48 h, creado a imitación deste no IES María Casares de Oleiros, foi galardoado pola súa comunicación e impacto cun dos premios Mil Primaveras da CTNL. No Concello de Moaña tamén se organizou unha semana de galego nas mesmas datas.

O 29.05.2019 desenvolveuse unha xeira de confraternización na Cidade da Cultura, como parte da Xornada InquEdu. Nela o alumnado máis activo do programa realizou diferentes espectáculos: obras de teatro, cancións etc. Tamén asistiu un grupo de alumnas e alumnos do IES da Pobra do Caramiñal que participou fóra do programa.

Na sesión de avaliación, as coordinadoras dos centros mostraron a súa satisfacción polo éxito dos 21 días, mais tamén insistiron no enorme esforzo que supuxera. Para Ao longo do desenvolvemento dos 21 Días e con posterioridade, utilizáronse as contas das redes sociais asociadas ao programa para a súa dinamización en Internet (no apartado da memoria correspondente dáse conta polo miúdo do comportamento nas diferentes redes sociais). Con posterioridade á finalización das tres semanas de programa, os centros entregaron os mellores vídeos realizados polo seu alumnado. futuras edicións, recomendaron incentivar os institutos economicamente para poderen mercar o material necesario, con obradoiros de audiovisual ou explorar a posibilidade de que o coordinador ou coordinadora poida recibir unha certificación de horas de formación ou unha redución de gardas ou titorías.

No curso 2019-2020, incrementouse o número de centros, que foron 10:

- IES Afonso X O Sabio – Cambre, A Coruña
- CPR Plurilingüe Fogar de Santa Margarida, A Coruña
- IES Arcebispo Xelmírez I – Santiago de Compostela, A Coruña
- IES Ánxel Fole, Lugo
- IES As Lagoas, Ourense
- IES Eduardo Blanco Amor, Ourense
- IES de Poio, Poio, Pontevedra
- IES Antón Alonso Ríos, Tomiño, Pontevedra
- IES Illa de Ons, Bueu, Pontevedra
- IES Vilalonga, Sanxenxo, Pontevedra

As coordinadoras provinciais volveron ter dificultades para conseguir centros que se sumasen ao proxecto, sobre todo na provincia de Lugo. Cómpre ter en conta que esta é unha das provincias con máis alumnado galegofalante e procurábanse centros que fosen de cidades ou vilas moi castelanizadas. Como en Lugo só se conseguiu un centro, aceptouse o IES Alonso Ríos de Tomiño de Pontevedra, que participara o curso anterior e se mostrara disposto a repetir a experiencia.

Participaron nesta ocasión 4.242 persoas: 3.877 adolescentes da ESO, de bacharelato e de FP, con idades que abranguen entre os 12 e os 18 anos. 305 membros do profesorado e 60 PAS. Por centros:

- IES Afonso X O Sabio, 577 participantes
- CPR Plurilingüe Fogar de Santa Margarida, 340 participantes
- IES Arcebispo Xelmírez I, 527 participantes
- IES Ánxel Fole, 178 participantes
- IES As Lagoas, 708 participantes
- IES Eduardo Blanco Amor, 229 participantes
- IES de Poio, 453 participantes
- IES Antón Alonso Ríos, 574 participantes
- IES Illa de Ons, 179 participantes
- IES Vilalonga: 477 participantes

Como novidades desta edición, cada centro recibiu unha dotación de 1.000 euros para o programa, procedente da Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional (ademais do lote de carteis e camisetas e chapas para as persoas participantes) e un obradoiro audiovisual; por suxestión das coordinacións, varios centros incluíron o proxecto no seu PFPP para poderen recibir a certificación

correspondente; realizouse unha enquisa sociolingüística en todos os centros; e o IES Xelmírez, como experiencia piloto, as tarefas realizáronse e avaliáronse en máis aulas que as de galego.

A sesión de inauguración realizouse no IES Xelmírez I de Santiago de Compostela e a de Clausura no IES Afonso X de Cambre.

Como no curso anterior, o desenvolvemento do programa xestionouse a través do blog 21 Días co Galego e + onde se publicaron, unha vez revisados, os contidos condutores do programa elaborados case na súa totalidade polos centros participantes.

Ao longo do desenvolvemento dos 21 Días e con posterioridade, utilizáronse as contas das redes sociais asociadas ao programa para a súa dinamización en Internet,

Recóllense na seguinte táboa os datos máis salientables en cada unha das redes sociais.

Páxina de Facebook:	de	786 seguidores. 769 Gústame. Ata 3.549 persoas de alcance por publicación durante os 21 Días. 790 minutos de vídeo reproducidos. + de 2500 reproducións de vídeos. 149 publicacións en 21 días en 2020
Conta Instagram	de	493 seguidores. 167 publicacións
Conta Twitter	de	249 seguidores. 9.100 impresións en 21 días en 2020. 180 publicacións
Conta YouTube	de	51.411 reproducións. 2.054 horas de visualización. 183 vídeos. 15 listas de reprodución. 31,5 % de audiencia menor de 24 anos. 120 subscritores

Á vista dos datos, podemos considerar que as cifras son máis que satisfactorias se temos en conta que a vida real destas contas se limita a tres ou catro semanas ao ano e que se trata dun programa educativo.

O programa apareceu en múltiples medios de comunicación.

Respecto ás actividades realizadas nos centros ao redor dos 21 Días co Galego e +, vese bastante diferenza os que realizaron moitas (Xelmírez, quizais por ser centro piloto e participar na avaliación profesorado doutras materias) e centros que realizaron moi poucas (Alonso Ríos, Illa de Ons).

Con posterioridade á finalización das tres semanas de programa, os centros entregaron os mellores vídeos realizados polo seu alumnado.

Non foi posible realizar a sesión final de confraternización, na que poderían visualizar os seus proxectos e iniciativas, e acordouse que se lles aboaría unha actividade dinamizadora por un custo non superior a 350 € no último trimestre de 2020.

Na sesión de avaliación virtual, as coordinadoras de cada centro mostraron a súa satisfacción polo éxito dos 21 días, aínda que insistiron novamente no esforzo que supuxera. Suxeriron modificar o obradoiro de audiovisual para que fose menos teórico.

Nas enquisas constátase que as formas de comunicación preferidas polo alumnado son, de maior a menor porcentaxe: a través dos representantes do alumnado, polo taboleiro do EDLG, o correo electrónico e o Whatsapp. Case un 14 % manifesta que non desexa coñecelas, unha porcentaxe que inclúe tanto o alumnado desmotivado como aqueloutro con malas actitudes cara ao galego. Un 67,7% do profesorado indica a súa preferencia polo correo electrónico para saber das actividades do EDLG, unha modalidade de comunicación practicamente inexistente nos EDLG, seguido por un 42,5 % que seguen a preferir o taboleiro do EDLG e un 20 % unha rede como Whatsapp.

En canto ás propostas de mellora sinaladas nas enquisas para os EDLG, varias respostas demandan máis actividades centradas no uso da lingua oral por parte de toda a comunidade educativa e fundamentalmente por parte do alumnado. Outras suxiren unha maior divulgación entre o alumnado das actividades do EDLG, maior coordinación de actividades cos departamentos docentes e outras demandan que o EDLG denuncie aqueles casos en que non se están a dar as clases en galego como sinala a lexislación vixente.

No relativo ás propostas de mellora do programa, moitas coinciden coas sinaladas na edición de 2019, no que se refire ás datas de realización ou á carga de traballo. Nesta edición non houbo suxestións de ampliación de orzamento e ningún dos centros considerou necesario facer ningún tipo de ampliación económica na contía asignada ao programa, 1.000 € para cada un dos centros participantes para gastar no desenvolvemento do programa incluídos gastos en bens non funxibles. Pódense resumir do seguinte xeito:

- Ampliar os prazos de preparación.
- Cambiar as datas de realización para o mes de marzo.
- Ter unha coordinación máis estreita cos centros co fin de garantir que todo o alumnado está a recibir a actividade coa calidade e atención que merece.
- Reducir o traballo do profesorado de lingua (isto é posible coa incorporación de profesorado dos diferentes departamentos didácticos).
- Conseguir un recoñecemento en forma de horas de innovación docente para o profesorado participante.

- Reducir o traballo do alumnado, coa incorporación doutras materias ao programa (diminúe para o alumnado a carga de traballo adxudicable antes só á materia de Lingua Galega e Literatura).
- Elaborar materiais que inclúan tamén atención á diversidade (no pasado xa se elaboraran nunha das edicións materiais adaptados).
- Dirixir a actividade tamén a novos niveis como 5.º e 6.º de primaria.
- Entregar un diploma de participación, acreditación simbólica, como pode ser un diploma, que lle outorgue maior importancia como falantes ao feito de participaren na experiencia.
- Intensificar a participación das familias.
- Crear unha rede de centros +Galego (cun logo distintivo propio e insignia dixital).
- Incluír no programa só aquel profesorado que realmente vai participar nel.
- Emitir o programa en todas as aulas ao mesmo tempo, no primeiro bloque de clases, independentemente da materia.
- Elaboración voluntaria do vídeo de presentación do centro.
- Posibilidade de que o profesorado coñeza por anticipado os contidos para poder preparar mellor as sesións da clase.
- Prazo de entrega das tarefas posterior aos 21 Días.
- Mellores obradoiros de videocreación para os centros participantes.

O secretario xeral de Política Lingüística presentou o programa en múltiples foros entre eles en Bruxelas.

O programa foi obxecto nesta edición dos seguintes recoñecementos:

- Entrega do Premio da Cultura Galega de Lingua 2019 a Pilar Ponte polo seu programa 21 Días co Galego e +.
- Entrega do X Premio de Lingua Rosalía de Castro á Promoción da Lingua Galega na infancia e mocidade 2019.
- 21 Días co Galego foi finalista nos Premios da Gala do Libro Galego 2020 dentro dos Premios a traxectorias a iniciativa cultural ou fomento da lectura.

4 Xornada InquEdu

No curso 2018-2019 realizouse a Xornada InquEdu (non concibida como congreso, senón como xeira de confraternización e intercambio). As coordinadoras seleccionaran os centros con proxectos premiados ou máis innovadores, que foron os seguintes (4 deles, participantes no programa 21 días co galego e +):

- IES A Cachada (PIDL)
- IES Maximino Romero + IES Marco Do Camballón (PIDL)
- IES Carlos Casares (PIDL)
- CEIP Labarta Pose (NTC!)
- IES Francisco Daviña Rey (21 días co galego e +)
- IES Pontepedriña (21 días co galego e +)
- IES Antón Alonso Ríos (21 días co galego e +)
- IES Ramón Otero Pedrayo (21 días co galego e +)

No curso 2019-2020 estaba previsto realizar a xornada o 28 de xuño, como un agasallo para os centros de 21 días co galego e +, pero finalmente non foi posible, por ser unha gran concentración de persoas co consecuente risco para a saúde.

5 Proxecto Didáctico Antonio Fraguas

A Fundación Antonio Fraguas Fraguas convocou o 03.03.2020 a XII edición do proxecto didáctico Antonio Fraguas, unha iniciativa encamiñada á realización de pescudas sobre o patrimonio galego nos centros escolares de Galicia. O ámbito temático abrangue un ou varios destes campos: etnografía, antropoloxía, xeografía, historia ou arte da contorna inmediata do centro. Un capítulo do traballo dedicárase a abordar algún aspecto lingüístico (toponimia, antroponimia, léxico, fraseoloxía...) relacionado co tema proposto. Valóranse as accións que fomenten a educación en igualdade e/ou o coñecemento do patrimonio material e inmaterial relacionado cos camiños de Santiago.

O Proxecto Didáctico Antonio Fraguas conta co apoio da Secretaría Xeral de Política Lingüística e está recoñecido pola Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional como proxecto de innovación educativa incluído no Plan Proxecta. A coordinadora da Coruña é membro da Comisión de Selección dos proxectos, e a central participou na revisión da convocatoria.

A presentación da convocatoria realizouse o 04.03.2020 no Museo do Pobo Galego. Porén, o Padroado da Fundación Antonio Fraguas Fraguas, considerando que na situación actual non resulta posible levar adiante a presente edición do Proxecto, xa que os centros escolares non poden afrontar o traballo necesario para presentaren propostas, aprobou adiar o desenvolvemento da XII edición do proxecto, que pasará a realizarse no bienio 2021-2022 (a convocatoria será realizada, de ser posible, no mes de febreiro de 2021).

6 Programa ReTransmite

Iniciativa destinada ao alumnado de educación secundaria e bacharelato dos centros de ensino público de Galicia. Esta iniciativa busca propiciar un diálogo interxeracional en galego e sobre o galego e ten como obxectivo fomentar o uso do galego entre a mocidade e aumentar nela -e no conxunto da poboación- a imaxe positiva da lingua, ao relacionala coas novas formas de comunicación.

A selección dos centros realizárona as coordinadoras provinciais. Respecto da distribución xeográfica, foi de 2 para A Coruña, 2 para Pontevedra, 1 para Lugo e 1 para Ourense pois acordouse que sería proporcional á cantidade de centros de cada provincia.

Elixíronse centros non urbanos para contar cunha boa calidade na lingua oral e en canto á experiencia audiovisual, non se considerou imprescindible, aínda que se tivo en conta que fosen equipos serios e traballadores para garantir un bo resultado e optimizar os recursos.

Os centros seleccionados polas coordinadoras territoriais foron os seguintes:

- IES Plurilingüe Maruxa Mallo, Ordes, A Coruña
- IES Campo de San Alberto, Noia, A Coruña
- IES de Barro, Barro, Pontevedra
- IES Plurilingüe Pintor Colmeiro, Silleda, Pontevedra
- CPI Plurilingüe Virxe do Monte, Cospeito, Lugo
- IES Carlos Casares, Viana do Bolo

O programa iniciouse no mes de outubro cun obradoiro presencial de produción e edición de vídeo de dúas horas de duración para o profesorado e alumnado en cada un dos centros.

- 2 de outubro. Ordes. IES Maruxa Mallo, 11:45 h
- 7 de outubro. Cospeito. CPI Virxe do Monte, 16:00 h
- 9 de outubro. Noia. IES Campo de San Alberto
- 10 de outubro. Silleda. IES Pintor Colmeiro, 17:30 h
- 14 de outubro. Barro. IES de Barro, 16:00 h
- 16 de outubro. Viana do Bolo. IES Carlos Casares, 13:10 h

Posteriormente, os titores realizaron un servizo de asesoramento telemático e telefónico para que o alumnado e profesorado puidese realizar os produtos audiovisuais.

Deseguido, instalouse en cada centro un espazo a modo de *set* de TV, o espazo ReTransmite, onde o alumnado, co asesoramento do equipo de profesorado

participante, realizou programas de TV e gravou o material audiovisual para eles. Foi unha especie de “miniplató” que visitarían persoas de idade (nais, pais, avoas, avós, tías, tíos, amigas, amigos...) para falaren en galego e do galego coa xente nova e tamén do mundo que lles tocou vivir a uns e outros.

As pezas audiovisuais foron gravadas con tecnoloxías móbiles (teléfonos ou tabletas), cos formatos de pílula informativa e de *flashmob* e unha duración máxima de 5 minutos. Estas entrevistas interxeracionais sobre a lingua e a cultura galegas debían facer especial fincapé en salientar, a través do guión e graficamente, palabras, expresións e curiosidades arredor da lingua que se vaian xerando nas conversas.

As pezas resultantes participaron nun pequeno concurso. Por pedimento dos centros o prazo para presentar os traballos ampliouse ata o 20.02.2020. Varias presentaban versións de música con dereitos de autoría, a pesar de que os titores insistiran en que non era legal.

A mellor pílula informativa e o mellor *flashmob* recibirán un agasallo tecnolóxico. Esta entrega de premios está pendente, por causa da pandemia.

Os galardóns á mellor pílula informativa e ao mellor *flash mob* entregaránse no primeiro trimestre do curso 2020-2021.

7 Programa Lingua rodada

Iniciativa promovida pola Secretaría Xeral de Política Lingüística da Consellería de Cultura e Turismo coa finalidade de potenciar o uso e a valoración positiva do galego entre as xeracións máis novas.

Participou alumnado de 12 a 17 anos dos centros de titularidade da Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional que cursase ensinanzas de educación secundaria (ESO, 1.º de bacharelato, formación profesional básica e ciclos formativos de grao medio) e especiais de grao medio con vídeo-relatos de ata 1:30 min de duración, gravados con aparellos móbiles, que plasmen a esencia da terra galega: a fala, a xente, costumes, lendas, paisaxes, patrimonio, historia etc.

A 1.ª fase iniciouse cunha proba de selección aberta (*casting*) na que se elixiron os tres mellores vídeo-relatos enviados polos centros. Prazo de inscrición foi do 10 de xaneiro ao 3 de febreiro (ampliouse o prazo ata o 21 de febreiro), e o de envío dos traballos, do 4 de febreiro ao 4 de marzo de 2020.

Os resultados de inscricións e envío de traballos foron os seguintes:

- Curtametraxes preinscritas: 47
- Curtametraxes recibidas dentro do prazo: 27, correspondentes a 15 centros.

As curtas finalistas foron *Terra branca*, do IES Terra de Trasancos, Narón, *Sabela*, do IES A Cachada, Boiro (A Coruña), e *Saudade* do IES O Ribeiro.

Na fase 2.ª, estes grupos recibiron un obradoiro de 3 h consistente na aplicación de técnicas na dirección e na narración da obra final.

O obradoiro celebrouse de forma presencial no IES do Ribeiro o xoves 12.03.2020. Os relatores foron Rubén Riós (director e actor de cinema) e María Canosa (escritora).

A formación prevista para os días 12 e 13 de marzo tivo que aprazarse pola COVID.

No mes de maio retomouse o programa; os obradoiros nos dous centros restantes realizáronse nas mesmas condicións que os presenciais pero en liña: no IES A Cachada, o mércores 20 de maio de 10.00 a 13.00 h (vía Google Meet), e o venres 22 de maio no mesmo horario no IES Terra de Trasancos.

Posteriormente, os centros volveron entregar a súa curta e saíu elixido como gañador o IES do Ribeiro, Ribadavia, que participará na rodaxe desta cun equipo de profesionais ao seu cargo.

Na 3.ª fase, o alumnado participante na obra gañadora terá a oportunidade de rodar o vídeo-relato cun equipo de profesionais do audiovisual durante unha convivencia de dous días no rural galego, e, de ser posible, de asistir á súa presentación no Festival de Cans.

Este programa é tamén unha homenaxe a Chano Piñeiro, un dos pioneiros do cinema galego, no 25 aniversario do seu pasamento. En 2020 tamén se fan 35 anos da primeira emisión da TVG, que comezou en xullo de 1985 coa súa curta *Mamasunción*.

8 Proxecto de maletas viaxeiras para as aulas hospitalarias

A SXPL entregou no curso 2018-2019 tres maletas viaxeiras con libros de lectura en galego que lle solicitaran á coordinadora territorial da Coruña as profesoras da unidade de atención pediátrica do Complexo Hospitalario Universitario Arquitecto Marcide de Ferrol, do Complexo Hospitalario de Lugo e o de Ourense. Para deseñar as dúas últimas contouse coa colaboración desinteresada do IES de Leixa.

No curso 2019-2020 preparáronse 4 maletas máis para as aulas hospitalarias restantes (2 da provincia da Coruña e 2 da de Pontevedra), que se espera que poidan ser entregadas no curso 2020-2021.

9 Programa Illas Encantadas

Actuación musical prevista para arredor de 1.000 estudantes de 5.º e 6.º de primaria e 1.º e 2.º da ESO, escolarizados nos concellos aos que pertencen as Illas Atlánticas (Ribeira, Vilagarcía, Bueu e Vigo) co fin de promover a candidatura do Parque Natural das Illas Atlánticas a *patrimonio da humanidade*. O alumnado interpretaría, en clave ambiental, a canción *Bella Ciao* adaptada ao galego polo profesor Ramón Bermejo. Realizaríase previsiblemente no mes de abril.

Os centros preseleccionados polas coordinadoras territoriais da Coruña e Pontevedra foron os seguintes:

Concello de Ribeira	<ul style="list-style-type: none">• IES N.º 1 de Ribeira• CEIP Plurilingüe da Artes• CEIP Heroínas de Sálvora• CEIP Plurilingüe de Palmeira
Concello de Bueu	<ul style="list-style-type: none">• CEIP Plurilingüe Montemogos• CEIP Plurilingüe A Pedra• IES Johan Carballeira
Concello de Vilagarcía de Arousa	<ul style="list-style-type: none">• IES Fermín Bouza Brey• IES Castro Aobre• CEIP Plurilingüe Rosalía de Castro
Concello de Vigo. Elixiríanse 4 centros dos seguintes	<ul style="list-style-type: none">• IES Santa Irene• IES Castelao• IES Álvaro Cunqueiro• CEIP de Fonte Escura• CEIP Frián-Teis• CEIP Santa Tegra• CEIP Illas Cíes• CEIP O Pombal• CEIP Virxe do Rocío• CEP Celso Emilio Ferreiro• CEIP Plurilingüe Pintor Laxeiro

O programa non puido desenvolverse por mor da pandemia da COVID 19.

10 Programa de obradoiros e II Certame de Regueifa de Sanxenxo

Co patrocinio da SXPL, os rapaces e rapazas de segundo da ESO dos IES de Vilalonga e de Sanxenxo e do Colexio Abrente realizaron en 2018-2019 6 obradoiros de regueifa impartidos no mes de abril co obxectivo de fomentar o uso oral da lingua galega e de achegarse á poesía a través da improvisación tradicional en verso.

O 11.04.2019, 150 estudantes participaron no I Certame de Regueifas que se desenvolveu no Auditorio Emilia Pardo Bazán de Sanxenxo. Josinho e Lupe Blanco, o monitor e a monitora dos obradoiros e membros do xurado, realizaron as presentacións e propuxeron os xogos cos que o alumnado amosou as habilidades adquiridas.

No curso 2019-2020, os centros solicitaron por segunda vez a colaboración da SXPL, e xa estaba prevista no orzamento. Porén, nin o certame nin os obradoiros se chegaron a realizar por causa da pandemia.

11 Programa Igual son

Os concellos de Ames, Ribeira, Boiro, Redondela, Pontearreas, Burela, Ourense e Ribadavia acolleron o programa Igual son, con diferentes obradoiros, entre eles os de Contos do dereito e do revés para a igualdade destinados a nenos e nenas de 4 a 9 anos, de danza para a igualdade destinados a alumnado da ESO, e de Voces violetas para as familias. As coordinadoras colaboraron na difusión da iniciativa.

12 Representación do musical *Os miserábeis*

A representación do musical *Miserábeis* realizada polo alumnado e profesorado do IES Illa de Ons estaba prevista para o 24 de abril, no auditorio de Lalín, ante o alumnado dos dous institutos do concello. Porén, non puido ser realizado por causa da pandemia.

Este musical foi o centro dun proxecto de innovación educativa en dinamización lingüística premiado no curso 2018-2019.

ÁMBITO: XORNADAS

1 Xornadas de toponimia no ensino

O Servizo de Normalización Lingüística de Ames, co apoio da Secretaría Xeral de Política Lingüística, organizou estas xornadas para docentes dos centros de educación infantil, primaria e secundaria deste concello, co fin de pór en valor a toponimia como recurso didáctico e ferramenta dinamizadora.

Desenvolvéronse no Pazo da Peregrina os días 18, 19 e 30 de setembro de 16.30 a 20.30 h. O profesorado participante obtivo un recoñecemento de 16 horas de formación homologadas pola Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional.

Programa:

https://www.lingua.gal/c/document_library/get_file?folderId=1647069&name=DLFE-19663.pdf

Máis información:

https://www.lingua.gal/o-galego/promovelo/equipos-de-dinamizacion-da-lingua-galega/iniciativas-de-dinamizacion?content=/Portal-Lingua/Contido/recursos/equipos-dinamizacion/contido_1145.html

2 Xornadas Calviño 2020

As xornadas, organizadas polo IES Arcebispo Xelmírez I coa colaboración da SXPL e homologadas polo Centro Autonómico de Formación e Innovación (CAFI), desenvólvense neste centro durante o 3, 4 e 5 de marzo de 2020.

Ademais dunha mesa redonda sobre o programa 21 días co galego e +, difundíronse algunhas das experiencias de normalización e dinamización lingüística máis destacadas dos últimos anos e participaron, entre outros, os seguintes docentes: Ana Moreiras, que presentou o relatorio Mirando polo galego do futuro. Cine con Olloboi e Robótica con STARgal; Valentina Formoso, Equipando a lingua; Carlos Negro, con Versos que tiran da lingua; Bernardo Penabade explicou o Modelo Burela e Sechu Sende Regueifesta: improvisando o camiño da lingua e a música.

Información e programa: https://www.lingua.gal/o-galego/promovelo/equipos-de-dinamizacion-da-lingua-galega/convocatorias-e-formacion?content=/Portal-Lingua/Contido/convocatoria/Formacion/convocatoria_0288.html

3 Xornada do Día das Letras Galegas

O CAFI e a SXPL, a través das coordinadoras dos EDLG, organizan unha xornada anual de formación para o profesorado, co obxectivo de dotalo de recursos para difundir entre a comunidade educativa a figura homenaxeada no Día das Letras Galegas.

A función das coordinadoras central e territoriais (en especial a da provincia da Coruña) consiste na selección dos relatorios de centros con experiencias interesantes para a sesión de tarde, na esollida do lugar e da data e de especialistas para impartir os relatorios da sesión matutina, e nos contactos con estes, na preparación dos materiais para entregar e na participación nas tarefas o día da actividade, en colaboración co CAFI.

No curso 2019-2020, estaría dedicada a Ricardo Carvalho Calero e, aínda que xa se realizara o deseño da iniciativa, non se chegou a desenvolver por mor do confinamento. Barállase a posibilidade de a realizar en formato virtual, na Cidade da Cultura, con menor duración ou distribuída en dúas sesións.

O curso 2018-2019 a Xornada do Día das Letras Galegas. Antonio Fraguas Fraguas realizouse o 4 de maio de 2019.

Programa:

http://www.lingua.gal/letras-galegas?content=/Portal-Lingua/Contido/recursos/equipos-dinamizacion/contido_1113.html

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE
CULTURA E TURISMO
Secretaría Xeral de Política Lingüística

Rúa San Roque, 2
15781 Santiago de Compostela
Tfno.: 881 996 324
Fax: 881 996 306
sxpl.planificacion@xunta.gal
www.lingua.gal

galicia

http://www.lingua.gal/c/document_library/get_file?folderId=1652211&name=DLFE-19310.pdf

4 Colaboración na XV Xornada de Normalización Lingüística de Ferega

Dado que dispoñen da información correspondente ás memorias e proxectos de fomento, as coordinadoras asesoran a Charo Baleirón, coordinadora de innovación educativa de Ferega, e procúranlle iniciativas, en especial dos centros concertados, para presentar nesta xornada.

- Programa da XIV xornada (23.11.2018):

http://www.lingua.gal/o-galego/promovelo/equipos-de-dinamizacion-da-lingua-galega/novidades/_/contido_1022/xiv-xornada-normalizacion-linguistica

- Programa da XV xornada (29.11.2019)

<https://www.escolascaticas.es/wp-content/uploads/sites/3/2019/11/XV-XNL.pdf>

Esta é a primeira ocasión do curso escolar en que se analiza a figura elixida pola RAG para renderlle homenaxe nas Letras Galegas.

ÁMBITO: TIC

1 Divulgación de recursos didácticos e experiencias positivas de dinamización da lingua galega no Portal da Lingua Galega, o web da SXPL

As coordinadoras informan os EDLG das novidades salientables do Portal e contribúen á difusión de recursos e iniciativas nos centros. Así mesmo, procuran recursos para publicar no web e no Boletín da SXPL.

Ao longo dos cursos 2016-2017 e 2017-2018 realizouse un estudo da organización destes no Portal para procurar unha clasificación máis operativa e en 2018-2019, Amtega reestruturouno. Logo de realizar suxestións a respecto do deseño novo da sección dos EDLG, as coordinadoras reetiquetaron os recursos existentes para os novos botóns (NEAE, Educación infantil e primaria, Educación secundaria e bacharelato, Ensinanzas especiais, Tamén che interesa, Programas, Convocatorias e formación etc.). Unha parte deste labor asumírona as das provincias de Lugo e de Ourense, por teren menos carga de traballo coas memorias de fomento.

Curso 2018-2019

Ámbito	RECURSOS ELABORADOS NOS CENTROS EDUCATIVOS Total: 352	OUTRAS INICIATIVAS
MATERIAL PARA O WEB DA SXPL Espazo dos EDLG	<ul style="list-style-type: none"> - Novidades (32) - Recursos didácticos (4) - Publicacións (6) - Audiovisuais (43) - Blogs e recursos na rede (1) - Iniciativas de dinamización (40) - Datas sinaladas (101) - Día das Letras Galegas (33 de centros e 18 xerais) - FP (5) - NEAE (9) - Ensinanzas de réxime especial (3) - Infantil e primaria (30) - Secundaria e bacharelato (27) 	<ul style="list-style-type: none"> - PIDL: pendentes de publicación os 5 gañadores - Xornadas, encontros cursos e outras iniciativas (1) - Programas (2) - Convocatorias (4)

Curso 2019-2020

Ámbito	RECURSOS ELABORADOS NOS CENTROS EDUCATIVOS Total: 537	OUTRAS INICIATIVAS
MATERIAL PARA O WEB DA SXPL Espazo dos EDLG	<ul style="list-style-type: none"> - Novidades (64) - Recursos didácticos (19) - Publicacións (8) - Audiovisuais e música (43) - Blogs e recursos na rede (8) - Iniciativas de dinamización (35) - Datas sinaladas (99) - Día das Letras Galegas (58 de centros, 3 exposicións, 1 documento relacionado, 3 ligazóns relacionadas) - FP (8) - NEAE (9) - Ensinanzas de réxime especial (11) - Infantil e primaria (82) - Secundaria e bacharelato (93) 	<ul style="list-style-type: none"> - PIDL: 5 do curso 2018-2019. 0 do curso 2019-2020 (polo covid-19 non hai gañadores) - Programas (7) - Tamén che interesa (2) - Convocatorias e formación (14)

O incremento respecto do curso anterior foi notable. Cómpre ter en conta que os recursos que aparecen nos botóns dos niveis educativos (parte deles creados recentemente: Infantil e primaria, Secundaria e bacharelato, Ensinanzas especiais) adoitan estar tamén noutros (audiovisuais e música, publicacións, novidades...) e non

supoñen un aumento no número. Porén, tamén resulta evidente que os centros durante o confinamento responderon ao pedimento das coordinadoras para que lles enviasen recursos para o portal, materiais que lles servisen de axuda a outros centros nesta situación excepcional. Así mesmo, tamén realizaron moitas máis actividades apropiadas para publicar nas redes e, consecuentemente, no web da SXPL.

Entre os recursos publicados na sección dos EDLG, ocupan un lugar moi salientable os relacionados co Día das Letras Galegas, que conta cunha sección especial, e co Día da Ciencia (para o curso 2020-2021, cómpre que cada un dos recursos relacionados coas Letras Galegas estea sempre etiquetado como recurso do nivel correspondente, porque, se non, o profesorado non ten unha ligazón individual, senón á sección onde están todos, e non os pode difundir).

Así mesmo, tamén se procurou darlles publicidade ás actividades dos EDLG no portal #aculturasegue e en Aulas Galegas.

ÁMBITO: Divulgación das actuacións dos EDLG nos medios

As coordinacións central e territoriais proporcionan información relativa ás actividades dos EDLG para divulgar na rede e nos medios de comunicación.

ÁMBITO: Publicacións

As coordinadoras colaboraron para que a SXPL publicase diversas iniciativas dos centros:

Curso 2019-2020:

- Conto *O meu paso polo quirófano* para as escolas hospitalarias

Álbum ilustrado que ten como obxectivo axudarlles ás rapazas e aos rapaces hospitalizados a pasar polo trazo dunha intervención cirúrxica. A SXPL apoiou esta iniciativa de dúas profesionais do Complexo Hospitalario Universitario de Ferrol: Pilar Porta Rodríguez (docente da aula hospitalaria deste centro) e Esther Moreno López (especialista en Anestesia)

Máis información:

https://www.lingua.gal/recursos/todos?content=/Portal-Lingua/Contido/recursos/promovelo/contido_421.html

Realizouse unha edición de exemplares para distribuír en todas as aulas hospitalarias, aínda que parte delas non os recibiron aínda por causa da pandemia. A presentación do

álbum ilustrado realizouse en Ferrol o 06.03.2020. Tamén se conseguiu publicala en versión dixital.

- *Unidade didáctica Ricardo Carvalho Calero*, de Belén Rodríguez, Charo Baleirón e Marta Domínguez. Publicada por Ferega coa colaboración da SXPL (mediante a compra de exemplares:

https://www.lingua.gal/c/document_library/get_file?folderId=1647069&name=DLFE-20129.pdf

- Unidades didácticas sobre Carvalho Calero, froito do convenio entre a AGAL e a SXPL. Foron publicadas en versión dixital, en galego e portugués, tras a revisión lingüística da coordinadora central.

- [Á descuberta de Carvalho Calero](#)
- [Carvalho Calero para o Ensino Primario](#)
- [Carvalho Calero e a lingua](#)
- [Carvalho Calero e a lingua - Anexos](#)
- [Carvalho Calero e a literatura](#)
- [Scórpio](#)
- [Leitura feminista de Scórpio](#)
- [Á descuberta de Carvalho Calero](#)
- [Scórpio](#)
- [Un ollar feminista sobre Scórpio](#)
- [Carvalho Calero e a literatura](#)
- [Carvalho Calero e a lingua](#)
- [Carvalho Calero e a lingua- Anexo](#)
- [Carvalho Calero para o ensino primario](#)

- Folletos de aniversario Olloboi

A SXPL acordou colaborar economicamente na edición dos folletos de aniversario de Olloboi, se finalmente se realiza a Gala.

Curso 2018-2019:

- Edición do libro *Ribadeo do A ao Z* do CPR Sagrado Corazón de Ribadeo
- Libro *Aprendo con Olloboi. Para facer cine partindo do noso cine*
- Libro-disco *Cholo e Nela, 20 anos dando a nota*

ÁMBITO: Colaboración con institucións e empresas

1 Colaboración co Concello de Ourense no XI Certame Ouff Escola

Certame anual dirixido aos centros de ensino públicos e privados, convocado polo Concello de Ourense coa colaboración da SXPL. nace co obxectivo de impulsar o uso do idioma galego entre a mocidade, coñecer a visión desta sobre a súa contorna sociocultural e fomentar a creatividade audiovisual e o traballo en equipo, nunha linguaxe atractiva para o alumnado, que contribúa a xerar un espírito crítico. Este certame pretende, así mesmo, potenciar o uso das tecnoloxías da información e da comunicación nos centros de ensino e crear un espazo de referencia para a mostra do audiovisual feito nas aulas. Resólvese no curso seguinte a aquel no que se convoca.

A SXPL colabora economicamente con esta actividade (aboa os buses para acudir á gala da entrega de premios etc.). A coordinadora da área de Ourense e o asesor da SXPL da entidade Gregorio Fernández forman parte do xurado que avalía as curtas, igual que en anteriores convocatorias.

É importante difundir esta iniciativa a través do correo electrónico para estimular a participación e conseguir que os recursos que o alumnado vai creando ao longo do curso sexan galardoados, coa consecuente repercusión na promoción da lingua galega.

2019-2020	TRABALLOS INSCRITOS	TRABALLOS GAÑADORES
INFANTIL PRIMARIA	/	Pendente
ESO		Pendente
Límite do prazo para participar: 06.07.2020 Gala de entrega de premios: pendente		

A SXPL colabora economicamente con esta iniciativa (aboa os buses para acudir á gala da entrega de premios etc.).

2018-2019	TRABALLOS INSCRITOS (36) (7 non se deron visto)	TRABALLOS GAÑADORES
INFANTIL PRIMARIA	11 + 2 do CEE Miño que non estaban inscritas	<ul style="list-style-type: none"> 1.º premio: <i>Agapito vai de viaxe</i>, do CEIP Plurilingüe de Palmeira (Ribeira, A Coruña) 2.º premio: <i>A gorra da sorte</i>, do CPR Plurilingüe

		<p>María Assumpta (Noia, A Coruña)</p> <ul style="list-style-type: none"> Premio Blanco Amor ao mellor guión: <i>O meu aniversario</i>, do CEIP Plurilingüe A Pedra (Bueu, Pontevedra)
ESO	16 + 7	<ul style="list-style-type: none"> 1.º premio: <i>Deámoslles voz</i>, do IES Isaac Díaz Pardo (Sada, A Coruña) 2.º premio: <i>Pulso</i>, do IES Chan do Monte (Marín, Pontevedra) Premio Blanco Amor ao mellor guión: <i>Mans salgadas</i>, do IES de Foz (Foz, Lugo)
<p>Límite do prazo para participar: 02.07.2019 Gala de entrega de premios: 01.10.2019</p>		

2017-2018	TRABALLOS INSCRITOS	TRABALLOS GAÑADORES
INFANTIL PRIMARIA	27	<p>1.º premio:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Mareas vivas de Lourizán</i>. Colexio Sagrado Corazón de Placeres (Marín) <p>2.º premio:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>O Conto da muiñeira de Chantada</i>. CEIP Nosa Sra. Das Dores (Forcarei) <p>Guión:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Na corredoira</i>. CEIP de Tenorio <p>Mencións:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>A familia medrou</i>. CEE Infanta Elena <i>Coas mans baleiras</i>. CEIP de Ponzos (Ferrol)
ESO	75	<p>1.º premio:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>O preguiceiro</i>. IES Alfoz (O Valadouro) <p>2.º premio:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Entre o río e o mar</i>. IES Breamo (Pontedeume) <p>Guión:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Chico o cabalo</i>. IES As Barxas (Moaña) <p>Mención pola película:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Ou todos ou ningún</i>. IES As Barxas Mención pola cantidade de películas: IES Taboada Chivite <p>Mención pola calidade:</p> <ul style="list-style-type: none"> IES Poeta Díaz Castro
<p>Límite do prazo para participar: 02.07.2018 Gala de entrega de premios: 03.12.2018</p>		

2 XXVI encontros de teatro escolar e amateur do Concello de Bande con motivo das Letras Galegas 2020

A coordinadora territorial colabora na divulgación destes encontros organizados polo Concello de Bande en colaboración co CEIP Lourenzo Xocas e o IES Aquis Querquernis desta vila. Non se celebraron por mor do confinamento.

3 Colaboración coa empresa Coca-Cola no XII Concurso de Novos Talentos de Relato Curto

A coordinación central dos EDLG colabora neste certame anual organizado pola Empresa Coca-Cola na elección do estímulo para a creación do relato e como membro do xurado. A decisión de divulgar ou non a iniciativa depende de que o material que presentan estea ou non integramente en galego.

<http://estaticos.cocacola.es/bases/cjt/bases-ed12-galicia.pdf>

Foi aprazado ata 2021 por causa da pandemia.

4 Colaboracións coa empresa Feiraco nos premios do Concurso-Exposición Letras Galegas e no Certame de Microrrelatos

A empresa Feiraco colabora na entrega de premios do Concurso-exposición Letras Galegas. Entrégalles aos dous centros gañadores un lote de produtos lácteos e un diploma acreditativo.

As coordinadoras participan na divulgación do IX certame de Microrrelatos que organiza a da empresa en colaboración coa SXPL.

5 Colaboracións con RENFE e ADIF

Desde hai tres anos, estas entidades colaboran na difusión da figura homenaxeada nas Letras Galegas. As exposicións premiadas no Concurso-Exposición das Letras Galegas expóñense nas estacións de tren e no interior dalgúns vagóns. Nesta ocasión non foi posible por causa da pandemia.

6 Colaboración coa Asociación Asociación Colectivo Xelmírez

A SXPL colabora nos **Premios de Ensaio Subversivo Guillermo Domínguez**, un concurso aberto á participación de estudantes de ensino secundario de toda a comunidade autónoma galega, matriculados nos niveis de segundo ciclo da ESO ou no Bacharelato. Preferentemente, os traballos serán de imaxinación crítica, na liña de esencia do premio. Ampliouse o prazo de entrega de traballos ao 30 de xuño de 2020.

As coordinadoras contribúen á difusión.

4 COLABORACIÓN CON INSTITUCIÓNS, ASOCIACIÓNS OU ORGANISMOS E ASISTENCIA A ACTIVIDADES PUNTAIS NOS CENTROS EDUCATIVOS

A Coruña

- 1 Reunións informativas cos coordinadores e coordinadoras dos EDLG nas sedes do CFR e CAFI da Coruña, Ferrol e Santiago de Compostela
- 2 Divulgación do proxecto da EOI de Santiago aRi[t]mar galiza e portugal
- 3 Asesoramento e seguimento dos centros que desenvolven os proxectos de innovación educativa en dinamización lingüística integrados no Plan Proxecta do curso 2018-2019
- 4 Asistencia á presentación do disco *Ao son delas*, no IES Maximino Romero de Lema de Baio-Zas
- 5 Asistencia á entrega de premios do concurso NTC!
- 6 Asistencia, colaboración e divulgación na V Mostra de Entroido da Ulla organizada por todos os centros educativos da contorna de Lamas de Abade
- 7 Participación na selección de traballos gañadores, na categoría de primaria e secundaria, do Concurso-Exposición das Letras Galegas 2020
- 8 Organización no IX Festival Arte pola Igualdade no que participan o CEE Nosa Señora do Rosario, CEE María Mariño o CMUS da Coruña e o CEIP Eusebio da Guarda en colaboración co IES de Leixa, CIFP Imaxe e Son, CIFP Someso e CIFP Ánxel Casal Monte-Alto
- 9 Asistencia á presentación do conto *O meu paso polo quirófano* no Salón de Actos do Complexo Hospitalario Arquitecto Marcide de Ferrol
- 10 Visita e repartimento de exemplares do libro *O meu paso polo quirófano* nas escola hospitalarias da provincia.
- 11 Asistencia á entrega de premios á calidade lingüística dos proxectos de final de ciclo no IES Lamas de Abade de Santiago de Compostela
- 12 Elaboración de probas Celga
- 13 Administración e corrección de probas Celga

- 14 Elaboración, administración e avaliación de probas do Celga 4 para persoal da administración local.
- 15 Elaboración, administración e avaliación da proba para a selección do/a responsable do SNL do Concello de Ferrol.
- 16 Elaboración, administración e avaliación das probas de galego para opositores/as da Policía Local (2)
- 17 Elaboración, administración e avaliación da proba específica para oposicións da Consellería da Presidencia
- 18 Asesoramento lingüístico nas probas de oposición da Consellería de Medio Rural
- 19 Selección dos centros e seguimento das actuacións do IES Xelmírez I, IES Afonso X O Sabio, CPR Fogar de Santa Margarida dentro do programa 21 Días co Galego e +
- 20 Seguimento das actuacións dos centros seleccionados que participarán no programa Retransmite: IES Maruxa Mallo de Ordes e IES Campo de San Alberte de Noia
- 21 Selección dos centros participantes no programa Illas Encantadas: IES N.º 1 de Ribeira, CEIP Plurilingüe de Artes, CEIP Plurilingüe de Palmeira, CEIP Heroínas de Sálvora
- 22 Titoría do Curso CELGA 4 en liña
- 23 Visitas e asesoramento a centros sobre proxectos de fomento, de innovación, programas de SXPL etc.
- 24 Asistencia á presentación do II Certame Escolar de Podcasts en Galego Xosé Mosquera Pérez no IES Rosalía de Castro (13.11.2019)
- 25 Asistencia ás experiencias na normalización e dinamización do galego: Xornadas Calviño 2020
- 26 Revisión lingüística dos materiais didácticos sobre Ricardo Carvalho Calero do Seminario Galán
- 27 Elaboración, administración e avaliación das probas de galego para auxiliares da Policía Local en xuño 2020
- 28 Organización, xunto coas coordinacións provinciais, da Xornada das Letras Galegas no Pazo de San Roque, que finalmente houbo que anular
- 29 Asistencia ás Xornadas de Toponimia promovidas pola SXPL e o Concello de Ames
- 30 Asistencia á presentación das exposicións gañadoras dos premios Antón Fraguas

- 31 Elaboración, administración e avaliación da proba para a selección do/a responsable do SNL do Concello de Sada.
- 32 Membro da Comisión de Selección do Fondo Xacobeo X21

Lugo

- 1 Reunións informativas co profesorado coordinador dos EDLG en Lugo, Monforte e Burela
- 2 Participación nas probas Celga en Ponferrada en novembro de 2019
- 3 Reunións con Pilar Ponte no IES Ánxel Fole (Programa 21 Días co galego e +)
- 4 Asistencia ao obradoiro do Programa 21 Días co galego e + no IES Ánxel Fole
- 5 Asistencia ao Simposio Antonio Fraguas organizado pola Real Academia Galega o 28 de novembro no Museo do Pobo Galego de Santiago de Compostela
- 6 Asesoramento aos centros que desenvolven os proxectos de innovación educativa en dinamización lingüística integrados no Plan Proxecta do curso 2019-2020
- 7 Participación na selección de traballos gañadores, na categoría de primaria e secundaria, do Concurso-Exposición das Letras Galegas 2020
- 8 Asistencia á XXV Xornada de Normalización Lingüística de Ferega o 29.11.2019 no Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela
- 9 Reunión coas coordinadoras das aulas hospitalarias no Hospital Arquitecto Marcide de Ferrol
- 10 Asistencia á presentación do programa Lingua rodada na SXPL divulgación deste
- 11 Asistencia á xornada formativa O galego no ensino, o ensino en galego, no IES As Fontiñas en Santiago de Compostela
- 12 Participación no roteiro sobre Ricardo Carvalho Calero en Lugo
- 13 Visitas de asesoramento a centros por diversos motivos

Ourense

- 1 Asistencia á XIII Edición das Jornadas de Formación Docente de PLE realizada o 06.09.2019 na Facultade de Filoloxía da Coruña

- 2 Participación como xurado no Ouff Escola e asistencia e participación na gala de entrega de premios da XX edición do Certame Ouff Escola o 01.10.2019
- 3 Asistencia á inauguración do festival de cine en Ourense
- 4 Participación nas probas Celga en Santiago de Compostela en novembro de 2019
- 5 Asesoramento e seguimento dos centros que desenvolven os proxectos de innovación en dinamización lingüística integrados no Plan Proxecta do curso 2019-2020
- 6 Visitas de asesoramento e actividades dos centros
- 7 Reunións do Plan Proxecta
- 8 Participación na selección de traballos gañadores do Concurso-Exposición das Letras Galegas 2020, na categoría de primaria e secundaria
- 9 Asistencia ás Xornadas de Toponimia no Pazo da Peregrina en Ames o 18, 19 e 30 de setembro de 2019
- 10 Asistencia á representación do musical *A Bela e a Besta* no IES Taboada Chivite o 26.09.2019 e no Auditorio de Ourense para centros de primaria e secundaria o 22.10.2019
- 11 Asistencia á XIV Jornadas de Formação Docente de PLE no CAFI de Santiago de Compostela o 4 e 5 de outubro de 2019
- 12 Asistencia ás XV Jornadas de Formação Docente de PLE no Centro Cultural do Camões, I.P. en Vigo o 15 e 16 de novembro de 2019
- 13 Asistencia á xornada de formación do Programa Re-Transmite no IES Carlos Casares de Viana do Bolo o 16.10.2019
- 14 Asistencia á xornada de formación da actividade 21 días co galego 2020 e + no IES As Lagoas e no IES Blanco Amor o 28 de outubro e o 4 de novembro de 2019
- 15 Reunións informativas cos coordinadores e coordinadoras dos EDLG nas localidades escollidas: Ourense, O Barco de Valdeorras e Verín (30 de outubro e 5 e 7 de novembro de 2019)
- 16 Asistencia no auditorio a actividades programadas polo Concello para centros educativos (novembro e decembro 2019)
- 17 Reunión no Barco de Valdeorras acompañando o secretario xeral de Política Lingüística o 14.11.2019 para a promoción do galego no Bierzo
- 18 Asistencia ao Simposio Antonio Fraguas organizado pola Real Academia Galega os días 26, 27 e 28 de novembro na Coruña e Santiago de Compostela

- 19 Asistencia á XXV Xornada de Normalización Lingüística de Ferega o 29.11.2019 no Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela
- 20 Asistencia aos Premios Arenteira no Carballiño o 29.11.2019
- 21 Asistencia á presentación do programa Lingua rodada na SXPL o 09.01.2020
- 22 Asistencia á presentación da actividade 21 días co galego 2020 e + no IES As Lagoas e no IES Blanco Amor o 13.01. 2020
- 23 Asistencia á xornada O galego no ensino. O ensino do galego no IES As Fontiñas de Santiago de Compostela o 25.01.2020
- 24 Clausura da actividade 21 días co galego 2020 e + no IES As Lagoas e no IES Blanco Amor o 03.02.2020
- 25 Asistencia á proxección da curtametraxe *Santa Baia de Montes* no IES Taboada Chivite o 19.02.2020
- 26 Asistencia ao Entroido dos centros educativos da comarca de Verín o 20.02.2020
- 27 Asistencia no CPR M.ª Auxiliadora de Ourense aos Encontros Un tempo, unha xente, unha revista... Nós, o 03.03.2020
- 28 Xornadas Experiencias na normalización e dinamización do galego (3, 4 e 5 de marzo) en Santiago de Compostela
- 29 Asistencia á presentación do Proxecto didáctico Antonio Fraguas no Museo do Pobo Galego o 04.03.2020
- 30 Roteiro literario Carvalho Calero en Lugo o 07.03.2020
- 31 Participación no proceso de valoración dos proxectos de fomento do uso do galego como vogal da comisión e elaborando resumos de centros públicos, privados e concertados

Pontevedra

- 1 Reunións informativas cos coordinadores e coordinadoras dos EDLG nas sedes do CFR de Vigo e Pontevedra e no CPI Afonso VII de Caldas de Reis.
- 2 Asesoramento e seguimento dos centros que desenvolven os proxectos de innovación educativa en dinamización lingüística integrados no Plan Proxecta do curso 2019-2020.
- 3 Divulgación e asistencia á Xornada de Onomástica Galega da RAG, con experiencias realizadas nos centros de ensino, no Museo de Pontevedra.

- 4 Participación no proceso de valoración dos proxectos de fomento do uso do galego como parte da comisión coa función de vogal e de elaboración de resumos de, aproximadamente, 170 proxectos.
- 5 Participación na selección de traballos gañadores do Concurso-Exposición das Letras Galegas 2020, na categoría de primaria e secundaria.
- 6 Seguimento da implantación do programa da SXPL Retransmite no IES Pintor Colmeiro de Silleda e no IES de Barro. Asistencia á presentación e xornada de formación inicial do programa no IES de Barro, xunto coa coordinadora central
- 7 Organización, xunto coa coordinación central e as coordinacións provinciais, da Xornada das Letras Galegas no Pazo de San Roque, que finalmente houbo que anular
- 8 Asistencia á presentación do programa Lingua rodada da SXPL e divulgación deste
- 9 Selección e apoio dos catro centros participantes da provincia no programa da SXPL 21 días co galego e +, coordinado pola profesora Pilar Ponte. Asistencia á reunión inicial con Pilar Ponte e o profesorado no IES de Poio e ao acto de inauguración do programa no mesmo centro. Asistencia á xornada de formación e gravación do vídeo de presentación no IES Illa de Ons de Bueu. Asistencia ao acto de clausura no IES de Vilalonga. Asistencia á reunión virtual final.
- 10 Revisión de trescentas memorias dos proxectos de fomento dos EDLG de centros públicos (curso 2018-2019), e cotexo cos proxectos presentados
- 11 Visitas ou chamadas de asesoramento a centros por diversos motivos (proxectos de fomento, PIDL, festival de regueifas do IES Sanxenxo etc.)
- 12 Asistencia á inauguración e experiencias de Centros do Salón do Libro, dedicado ao humor, e asistencia a varios obradoiros. Participan a Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional e a de Cultura e Turismo
- 13 Asistencia á inauguración do Culturgal, no que colabora a SXPL
- 14 Visita ao IES de Montecelo para ver o traballo de dinamización que alí se desenvolve e asesoramento de cara á segunda visita, desta volta acompañando o secretario xeral de Política Lingüística (12.02.2020)
- 15 Selección dos centros que participarían na actividade Illas Encantadas, da SXPL, que finalmente non se puido desenvolver

Santiago de Compostela

- 1 Colaboración na organización e asistencia ás Xornadas de Toponimia no Pazo da Peregrina en Ames o 18, 19 e 30 de setembro de 2019

- 2 Participación na selección de poemas e cancións, divulgación e asistencia á entrega de premios do proxecto aRi[t]mar galiza e portugal
- 3 Asistencia ao Simposio Antonio Fraguas organizado pola Real Academia Galega en Santiago de Compostela (28.11.2019)
- 4 Participación nas probas Celga en Santiago de Compostela en novembro de 2019
- 5 Asistencia á XXV Xornada de Normalización Lingüística de Ferega o 29.11.2019 no Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela
- 6 Corrección de probas Celga (2019)
- 7 Asistencia á presentación do II Certame Escolar de Podcasts en Galego Xosé Mosquera Pérez no IES Rosalía de Castro (13.11.2019)
- 8 Asistencia á presentación do disco *Ao son delas* na Secretaría Xeral de Política Lingüística (29.11.2019)
- 9 Asistencia á presentación do programa Lingua rodada na SXPL o 09.01.2020
- 10 Asistencia á presentación da actividade 21 días co galego 2020 e + no IES Plurilingüe Arcebispo Xelmírez o 13.01. 2020
- 11 Asistencia á clausura da actividade 21 días co galego 2020 e + no IES Afonso X de Cambre o 03.02.2020
- 12 Asistencia á Presentación do Proxecto didáctico Antonio Fraguas no Museo do Pobo Galego o 04.03.2020
- 13 Asistencia á entrega de premios do concurso NTC! (28.02.2020)
- 14 Actividades relacionadas co Concurso-Exposición das LG (elaboración do informe, participación na Comisión de Selección, reunións e contactos cos centros, revisión das exposicións e guías didácticas, revisión dos enderezos dos centros etc.)
- 15 Revisión lingüística e asistencia á presentación do conto *O meu paso polo quirófano* no salón de actos do Complexo Hospitalario Arquitecto Marcide de Ferrol (06.03.2020)
- 16 Participación na revisión dos materiais do Curso de Linguaxe administrativa
- 17 Membro da Comisión de Selección do Fondo Xacobeo X21
- 18 Participación na organización e asistencia ás experiencias na normalización e dinamización do galego: Xornadas Calviño 2020 (3, 4 e 5 de marzo de 2020)
- 19 Organización, xunto coas coordinacións provinciais, da Xornada das Letras Galegas no Pazo de San Roque, que finalmente houbo que anular
- 20 Participación nas actividades do Concurso de Curtas Senda dos Faros (convocatoria, membro do xurado, asistencia á presentación)

- 21 Asistencia á presentación e xornada de formación inicial do programa ReTransmite no IES de Barro
- 22 Elaboración, administración e avaliación de probas do Celga 4 para persoal da administración local

Propostas de actuacións para o curso 2019 -2020

Debido á pandemia, o deseño de iniciativas debe ser flexible, con posibilidade de adaptación a unha posible situación de confinamento, con formato dixital preferentemente, centradas no uso das TIC, pensadas para difundir a través das redes, e lúdicas, deseñadas para captar a atención do alumnado desde a casa.

En primeiro lugar, cómpre rematar, de ser posible, as actividades iniciadas no curso 2018-2019 e adiadas por causa da COVID:

Programa Nós tamén creamos!

Concurso de Curtas Senda dos Faros

Programa Lingua rodada (rodaxe)

Concurso de *podcasts* Xosé Mosquera Pérez

Distribución dos exemplares de *O meu paso polo quirófano* e das maletas de contos sandadores

Xornada das Letras Galegas. Ricardo Carvalho Calero

É conveniente suprimir as actividades adiadas que implican unha concentración de alumnado e/ou profesorado. Con todo, barállase a posibilidade de a realizar en formato virtual, na Cidade da Cultura, con menor duración ou distribuída en dúas sesións, aínda que se cadra non resulta moi atractiva para o profesorado, por non implicar unha certificación de horas de formación.

Axudas e subvencións aos proxectos de fomento

Suxírese incrementar a dotación destas axudas e subvencións, de ser posible, de acordo cos pedimentos reiterados que se observan nas memorias dos centros: O curso pasado xa se aumentou, mais a diferenza coa dotación que reciben os equipos de Bibliotecas Escolares segue sendo enorme.

Para o resto do curso, propónse manter no 2020-2021 os programas e iniciativas que están a acadar bos resultados ata o de agora, pero realizando as necesarias adaptacións á situación de pandemia:

Proxectos de Innovación Educativa en dinamización lingüística

Na ficha técnica do programa en Proxecta e na convocatoria cómpre facer fincapé en que presenten proxectos con actividades virtuais, centradas no emprego das TIC, que o alumnado e o profesorado poida realizar na casa e que non impliquen concentración física de persoas e na dinamización da lingua mediante materiais de gamificación en liña.

Programa Nós tamén creamos!

Cómpre que o programa se deseñe de modo que se poida continuar desde a casa, con tarefas alternativas para o profesorado e para o alumnado. A creación dunha curta en conxunto coa colaboración activa do alumnado poderá non ser factible e por iso é preciso propoñer xa desde o inicio outras actividades que permitan que o profesorado reciba a certificación. A duración da curta poderá ser menor e o traballo deberá programarse para que o alumnado participe en pequenos grupos, grupos burbulla.

Concurso-exposición Letras Galegas

Xornada das Letras Galegas 2021 (presencial ou virtual)

Programa Lingua rodada

Concurso de Curtas Senda dos Faros

Concurso de *podcasts* Xosé Mosquera Pérez

Programa 21 días co galego e +.

Por mor do seu forte impacto dinamizador, considérase que debe manterse o próximo curso pero non exceder este número de centros nesta ocasión por causa da COVID. O traballo de creación de materiais que recae no profesorado e alumnado xa foi menor que na primeira edición, ao se repartir entre máis do dobre de institutos.

Para estimular e premiar a participación e fomentar a calidade dos produtos, é importante manter os obradoiros audiovisuais nos institutos e realizar as xestións necesarias para que a Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional lles volva dar unha dotación económica de 1.000 € para que poidan mercar materiais (teas de croma, cámaras de vídeo etc.).

Cómpre analizar as propostas realizadas por Pilar Ponte:

- Ampliar os prazos de preparación e cambiar as datas de realización para o mes de marzo. Sería factible se todo o traballo de preparación de material estivese realizado polos centros e revisado pola coordinadora do programa e a coordinadora central na a finais de xaneiro (ou primeira quincena de febreiro como moi tarde), para que non coincidise cos traballos de revisión das exposicións das Letras Galegas.
- Reducir o traballo do profesorado de Lingua Galega (isto é posible coa incorporación de docentes dos diferentes departamentos didácticos; supón estender a experiencia piloto do Xelmírez a todos os centros participantes e a calquera materia que non sexa de impartición obrigatoria en castelán de acordo co Decreto 79/2010 e o PLC).
- Reducir o traballo do alumnado ao incorporar outras materias ao programa (distribúe e equilibra a carga de traballo adxudicable antes só á materia de Lingua Galega e Literatura, e estende o efecto dinamizador).
- Conseguir un recoñecemento en forma de horas de innovación para o profesorado participante (é factible este ano se o incorporan aos seus PFPP, como xa fixeron algúns centros, mais non resulta oportuno tratar de conseguilo integrando o programa en Proxecta neste curso, por mor da pandemia).
- Elaborar materiais que inclúan tamén atención á diversidade (no pasado xa se elaboraran nunha das edicións materiais adaptados).
- Dirixir a actividade tamén a novos niveis como 5.º e 6.º de primaria (é moi apropiado se os centros son CPI ou centros que impartan primaria e secundaria. Se non, implicaría realizar dous lotes de materiais, un para primaria e para secundaria, e como a creación dos recursos se reparte entre os centros, suporía volver incrementar a carga de traballo do profesorado e duplicar o das coordinadoras encargadas da revisión). En todo caso, habería que considerar a posibilidade de realizar dous programas, ou a de, despois duns anos, cambiar o programa para primaria ou alternar.
- Entregar un diploma de participación, acreditación simbólica, como pode ser un diploma, que lle outorgue maior importancia como falantes ao feito de participaren na experiencia.
- Crear unha rede de centros +Galego (cun logo distintivo propio e insignia dixital).
- Emitir o programa en todas as aulas ao mesmo tempo, no primeiro bloque de clases, independentemente da materia.
- Elaborar de forma voluntaria do vídeo de presentación do centro.
- Darlle ao profesorado os contidos con antelación para poder preparar mellor as sesións da clase.
- Mellorar os obradoiros de videocreación para os centros participantes.

Propostas de actuacións novas para o curso 2019 -2020

Iniciativas procedentes do Fondo X21

Cómpre analizar todas aquelas actividades relacionadas cos EDLG para distribuílas entre os centros educativos antes de finais de 2020.

Tamén habería que analizar a forma de distribuír algún material editorial procedente deste fondo.

Proxecto de saquetas emocionais de xogos para as aulas hospitalarias

Unha vez que as aulas hospitalarias consigan rematar o proxecto de saquetas emocionais de xogos, é importante contactar cunha empresa que os poida crear e distribuílas entre as aulas hospitalarias para fomentar o galego nestes espazos. É importante que as coordinadoras territoriais lles envíen os correos a este persoal docente posto que non está integrado en ningún centro educativo, e que propulse o contacto e a colaboración cos centros da contorna máis próxima.

Iniciativas relacionadas co Xacobeo 2021

Considérase moi interesante presentar algunha iniciativa que anime os centros situados na contorna dos diferentes camiños xacobeos a realizar actividades que poñan en valor o patrimonio material e inmaterial, incluído o lingüístico e que o difundan entre os peregrinos e peregrinas.

Pode adoptar a forma dunha convocatoria para presentar folletos turísticos con códigos QR que leven ligazóns a vídeos nos que o alumnado explicará o que hai que ver: capelas, igrexas, fontes, lavadoiros, mámoas, dolmens, castros, petróglifos, fervezas, pontes, pratos típicos da zona, historia, lendas asociadas a elementos da paisaxe, artesanía, e a lingua, incluídas as variantes dialectais da zona. En galego, e con subtitulación noutros idiomas (inglés, francés, castelán, portugués, por exemplo, e mesmo lingua de signos ou pictos).

Outra opción sería crear desde a SXPL unha aplicación para móbil para poder publicar eses mesmos materiais de forma que os viaxeitos poidan acceder a eles de xeito doado.

Nos PIDL xa houbo un exemplo dunha aplicación neste sentido do IES Aquis Celenis de Caldas, que se podería expandir a outros centros.

Certame de Ciencia en Galego na Casa

Semellante ao Vindevídeos, premiaría producións audiovisuais en galego, sobre ciencia, dun máximo de 5 min, incluídos os créditos, de formato libre (presentación de experimentos, documental, docu-ficción, reportaxe, entrevista, curta, ficción, animación). Pódese presentar o Día da Ciencia. O ámbito temático entenderíase nun sentido amplo (pode incluír a visualización da muller na ciencia, científicos/as galegos/as, a ciencia do cotián, o protagonismo galego nos experimentos científicos... Proponse, de ser posible, publicar a convocatoria en outubro e dar de prazo un mes.

Fomento dos *podcasts* e programas de radio. Certame de teatro radiofónico

A coordinadora da Coruña propón deseñar algunha iniciativa relacionada coa radio, unha vía pouco explotada e apta para a dinamización da lingua mesmo nunha situación de ensino a distancia ou semipresencial. Unha opción sería un certame de teatro radiofónico ou de teatro lido.

Potenciación do galego a través da gamificación

Pura galán suxire crear un certame de xogos interactivos en galego ou ben unha plataforma onde poder publicar estes materiais que van xurdindo nos centros. Durante o confinamento fíxose evidente a necesidade de materiais nos que o galego estea asociado á gamificación, a aprendizaxe e o uso lúdicos resulta sempre do gusto do alumnado e en tempos de confinamento pode resultar especialmente útil.

Creación dun blog como o de Bibliotecas Escolares ou de Aulas Galegas

Nel poderíanse colocar os materiais máis interesantes da sección dos EDLG, moitos que son de cursos anteriores e mesmo algúns que agora non poden estar visibles. Iso permitiría alixeirar o Portal da Lingua Galega e que fose máis rápido o acceso á información contida nel.

Procura e divulgación de recursos relacionados coa formación profesional, coa educación infantil, co alumnado NEAE e coas ensinanzas de réxime especial

Logo de constatar a falta de materiais específicos de FP, ensinanzas especiais, EI e alumnado con NEAE, convén procurar nos centros de ensino materiais didácticos en galego coa finalidade de divulgalos no Portal da Lingua Galega.

As coordinadoras lograron reunir en anos anteriores materiais de FP (de FOL e de Imaxe e Son, entre outros). A seguinte fase é seguir na procura de materiais, revisalos

e publicalos no web e/ou facilitar o intercambio de materiais en galego entre o persoal docente. A EOI da Coruña propuxo crear, en colaboración co conservatorio, vocabularios galegos ou plurilingües relacionados coa música.

Tamén existe un déficit de recursos didácticos en galego para a educación infantil e o alumnado NEAE. Agora, ao dispoñer do botón de NEAE poderáselle dar a difusión necesaria ás unidades didácticas do programa infantil Cholo e Nela ou a outros materiais.

Hai que ter en conta que para os cativos e cativas con NEAE a tecnoloxía é unha oportunidade pero aínda existe unha grande escaseza de aplicacións, programas e *software* en galego. É cômpre ter presente que a relación co galego e coa cultura galega é moi importante, dado que o punto de partida da atención á diversidade é a proximidade á contorna.

É conveniente seguir a procurar material para EI e alumnado con NEAE, por exemplo de lectoescritura, programas de conciencia fonolóxica, pictogramas, material de linguaxe de signos galega e outros recursos específicos para o alumnado con diversidade e a integración do alumnado inmigrante.

Debemos lembrar que para potenciar o uso da lingua galega nestes ámbitos é necesario que o persoal docente dispoña de recursos en galego (libros de texto, pero tamén material audiovisual, interactivo, de traballo por proxectos etc.) para exercer o seu labor. Cômpre estudar a posibilidade de lle proporcionar ao profesorado un repositorio, unha aula virtual ou un sitio *web* libre no que el mesmo poida achegar os recursos de forma autónoma (co seu nome). É importante que existan sistemas ou bases de datos para poder darlles visibilidade aos recursos que se están a crear.

Por outra parte, non se pode esquecer que promover o uso da lingua nos centros de FP supón dinamizar outros sectores, a medida que os novos profesionais acceden ao mercado laboral (ámbito sanitario, da hostalaría). Hai que aproveitar que nalgúns (como no da hostalaría e no turismo por exemplo) comeza a existir máis interese por usar o galego.

Potenciación dos intercambios virtuais entre centros

Habería que tratar de potenciar os intercambios entre centros, que neste curso deberían ser necesariamente virtuais con Cisco webex, Google meet Skype, Google Duo ou unha web binar. Podería ser con centros do Val do Ellas en Cáceres, onde o galego goza de prestixio e se usa na comunicación oral con normalidade. Unha forma de modificar as actitudes é a través de estratexias que presenten o galego como lingua importante de comunicación e de uso xeneralizado como lingua vehicular na oralidade. De feito, existen centros como o EEI Monte da Guía que xa teñen mantido contactos con escolas de Valverde.

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE
CULTURA E TURISMO
Secretaría Xeral de Política Lingüística

Rúa San Roque, 2
15781 Santiago de Compostela
Tfno.: 881 996 324
Fax: 881 996 306
sxpl.planificacion@xunta.gal
www.lingua.gal

galicia

Tamén se poderían promover intercambios virtuais con centros localizados no exterior como o Cañada Blanch, o Santiago Apóstol, centros galegos, centros de estudos galegos etc. Algúns PIDL teñen incluído en ocasións actividades nas que mantiveron relacións co Cañada Blanch, centros do Bierzo, de Portugal etc.

Fomento da creación de microcápsulas de lingua para a TVG

Á parte de medidas de divulgación do premio ARI([t]mar, a RTVG manifestouse disposta a difundir pequenas pezas audiovisuais sobre a lingua galega, unha especie de cápsulas de galego creadas polo EDLG da EOI de Santiago de Compostela ou doutros centros.

Santiago de Compostela, 3 de setembro de 2020

Sabela Gil Gil